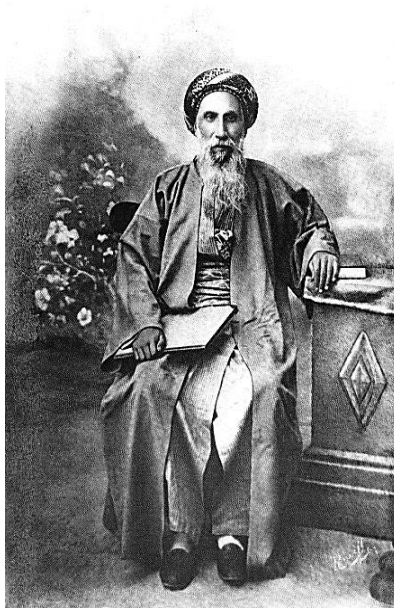
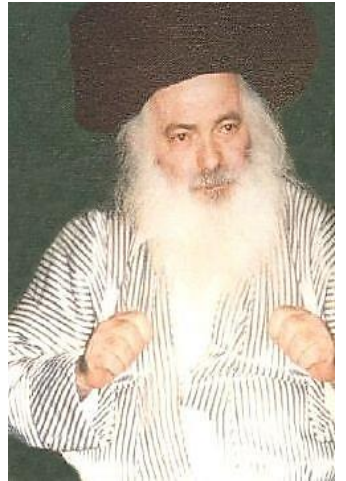
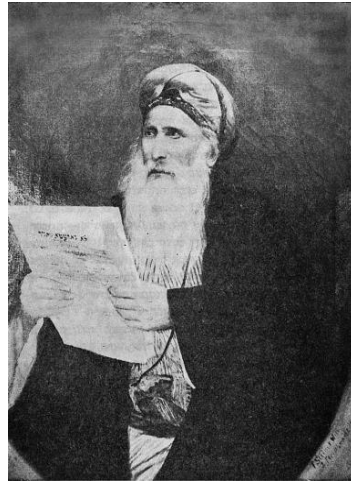
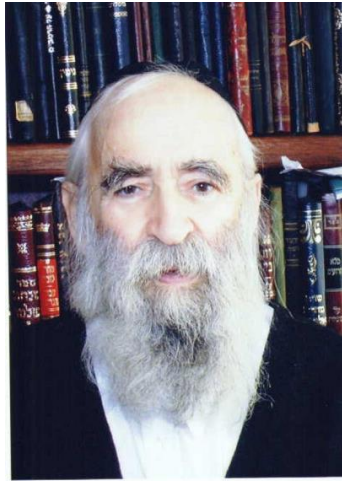
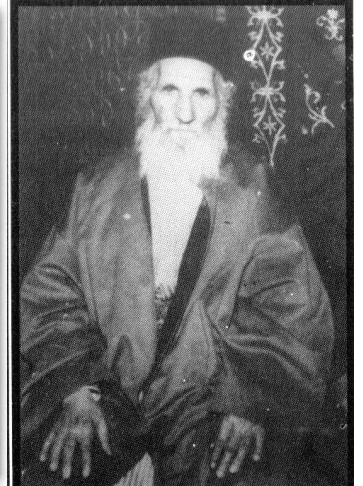
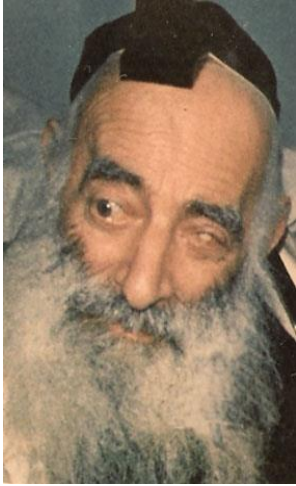
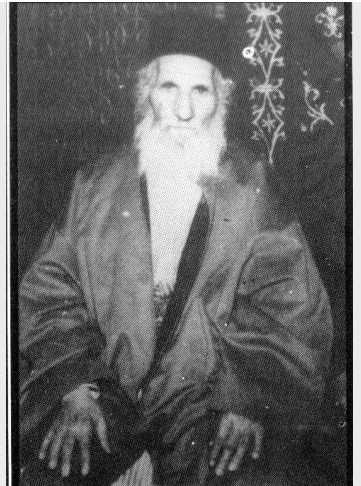

פניני הצדיקים

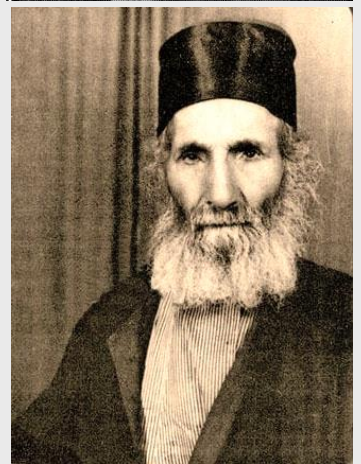

המקובל רבי יהושע שרבאני זצ"ל: נולד בשנת תרל"ח (1878) בבגדד (עירק). **מזקני המקובלים.** מחכמי בבל. בצעירותו למד תורה בבית-מדרש בית-זילכא יחד עם חכמי ורבני בבל. ממקורבי ומבאי ביתו של הרה"ג המקובל חכם רבי יוסף חיים זצ"ל. עלה לארץ ישראל בשנת תר"ס (1900) לאחר נישואיו והתיישב בירושלים. בירושלים למד בישיבת המקובלים 'רחובות הנהר'.

נהג לעסוק בתורת הקבלה ולחיות חיים של קדושה, בפרישות וסיגופים ובתעניות כדי לזכך את נפשו. עפ"י עדות הרה"ג בן ציון אבא שאול זצ"ל (שהיה בעל נדתו), למד רבנו בישיבת ת"ח שהיו **לומדים ברציפות ממוצאי שבת עד ערב שבת שאחריו**, ורק אז היו חוזרים לבתיהם לכבוד השבת. לאחר מספר שנים ייסד יחד עם הרה"ג יעקב חיים סופר זצ"ל ('כף החיים') והרה"ג יחזקאל עזרא הלוי זצ"ל את ישיבת "שושנים לדוד". כיהן כרב בשכונת בקעה בירושלים.

בימי השובבי"ם היה מתענה תענית הפסקה (דהיינו ממוצאי שבת עד ליום שישי לאחר מכן). ידוע בקרב גדולי ירושלים בכח תפילותיו וברכותיו. **נהג להתפלל על הפרט ועל הכלל ועזר לאנשים רבים.** נפטר בשבת קודש י"א טבת תשל"ב (1972). חי כ-94 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים (סמוך לציונו של ר' יעקב חיים סופר).

אביו: ר' יצחק. **אמו:** מרת עזיזה. **בניו:** ר' דוד, ר' יוסף, ר' שאול ור' שלמה. **רבותיו:** ר' יוסף חיים, ר' שמעון אגסי ור' חיים שאול דוויק הכהן.

חברותא: ר' שלמאן אליהו. **חיבוריו:** יחיבר על מסכת ביצה- אולם החיבור אבד בבגדד.

מסופר כי אחר פטירת המקובל ר' אברהם עדס, שתפילותיו עשו פירות תמיד ולא הושבו ריקם, היה הגאון ר' עזרא עטיה דואג בלבו, למי יפנו מעכשיו, מי יוכל לעתיר בעדם, וגילו לו בחלום: **"לכו אל ר' יהושע שרבאני אשר נפתחו שערי שמיים לתפילותיו"**.

בספר 'אורח צדיקים' מובא כי בתקופת שלטון התורכי בארץ, גזר מושל העיר לפנות חלקים משכונת "בית ישראל" מתושביה כדי להפוך את האזור לשטח צבאי. תושבי המקום, וביניהם הרבה תלמידי חכמים וצדיקים ראו בדבר גזרה קשה בכך שיאלצו לגלות לשכונות מרוחקות ולהתנתק מאוירת חיי תורה וקדושה ששררה בשכונת בית-ישראל.

בצר להם פנו לר' יהושע בבקשה שיבטל את הגזרה על ידי שיעטיר בתפילותיו כלפי שמיא. רבי יהושע נאות לכך וביקש להודיע שביום פלוני יתאספו הקהל בביה"כ לביטול הגזרה. כשהתאסף הציבור בבית-הכנסת, ניגש הצדיק לפני התיבה והחל לומר עימם את תפילת 'והוא רחום' מתוך התחנון הנאמר בימי שני וחמישי. זמן קצר לאחר שסיימו תפילה זו, ירד הרב מהתיבה ופנה ללכת לדרכו.

נדהמו הקהל, שהרי חשבו כי מצפה להם יום ארוך של תיקונים ותפילות. אל מול פני הקהל פנה אליהם הרב ואמר: **"אל תדאגו. הגזרה כבר בוטלה!"**. לא חלפו ימים אחדים, והנה נודע כי **אותו מושל רשע שגזר את הגזרה התנגש חזיתית בקיר ונמחץ למוות ברכבו החדש, בזמן שלמד לנהוג. בכך בטלה הגזרה וירד העניין מעל הפרק.**

בתקופת מלחמת ששת הימים, חכם יהושע היה גר בשכונת בקעה, ובנו היה גר בשכונת זיכרון משה, וכל אחד דאג לשלמו של השני. בנו שידע שאביו ודאי דואג לשלמו, משום כך למחרת ההפגזות מיד נסע לבקעה לבקרו, כשבנו נכנס לפתח הבית אמר לו אביו: **"גילו לי בחלום שאתה תבוא אליי היום, ברוך הבא!"**.

מין הרה"ג עובדיה יוסף זצ"ל סיפר שפעם אחת בא לכותל המערבי ביום שישי בזמן השובבי"ם להתפלל, ומצא שם את ר' יהושע, וכשראה ר' יהושע את הרב, בענוותנותו ניגש אל הרב וביקש שיברך אותו. אמר לו הרב עובדיה: **"כבודו יברך אותי, שאתה נמצא שבוע ימים בצום ובסיגופים"**. שכן כך הייתה דרכו של הרב בזמן שובבי"ם.

באחת הפעמים, כשהיה בבית-הכנסת "אור החיים" בעיר העתיקה, **התבודד עם בוראו והתפלל שיעזור לו לתת אוכל לעולליו, מפאת שמצבו היה דחוק ביותר.** בהיותו סגור בחצר בית-הכנסת, נשען על מצחו, והנה רואה הוא אדם שלא מכירו, פותח את דלת החצר, נכנס ושם לו כסף בידו ויוצא ונעלם, האם היה זה אליהו הנביא?

סיפר רבנו אליהו פנחסי על סיפר ששמע ממור"ר אביו, הרה"ג שמואל פנחסי ששמע מפי הרב שרבאני זצ"ל: באחד הימים נפוצה שמועה בין האברכים שהגאון החכם ר' יוסף חיים זצ"ל בכל מוצאי שבת זוכה לגילוי אליהו הנביא ולומד עמו, ולכן היה מסתגר בחדרו בעליה לבלי יוצא ובא, והיה כותב שם את חידושיו. **החליטו האברכים לברר אם יש אמת בשמועה**, וסיכמו ביניהם לשלוח את ר' יהושע שהיה נער והיה מבאי ביתו של הגאון (שזכה להיכנס לגאון בכל עת שיחפוץ, ללא צורך לבקש רשות תחילה).

מצויד בקושיא חזקה, ויזרוהו לילך אצלו במוצאי שבת ולהיכנס אצלו ישר בלא הודעה מוקדמת כדי שיזכה להציץ ולראות פני אליהו הנביא. הלך ר' יהושע וכשהגיע אל העלייה טיפס במהירות, בעודו במדרגות, יצא ר' יוסף חיים מתוך חדרו ואומר: **"באשר לקושיה הזו והזו התירוץ הוא כזה וכזה"**. וישלחהו ולא אפשר בידו לראות את המתרחש בחדרו.

הגאון הרב יהושע הורביץ זצ"ל מדז'יקוב - נולד ב-ט"ו באדר ה'תר"ח (שושן פורים 1848). כבר בילדותו נתפרסם שמו כעילוי נפלא וחרף עצום. התכתב עם גאוני דורו בגיל צעיר. חונן בתפיסה מהירה ונדירה. גאון בתורה. בשנת ה'תרכ"ו (1866) בהיותו כבן שמונה עשרה התמנה על ידי אביו לרב העיר דז'יקוב ובגיל זה סיים את חיבורו הראשון "עמק הלכה", שנתקבל בהערכה ובהתפעלות גדולה אצל גדולי הדור. לאחר הסתלקות אביו מילא את מקומו באדמור"ת והחל להנהיג את עדת צאן מרעיתו.

אלפים נהרו אליו להתברך מפיו וליהנות ממנו עצה ותושיה. **רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. סלד מן הכבוד. בעל רוח-הקדוש.** בשנת ה'תרס"ט (1909) הכתיר את בנו יחידו הרה"ק רבי אלטר יחזקאל אליהו הי"ד לאב"ד בדז'יקוב (שנרצח בשואה), כשהוא מתמסר ביתר שאת בהנהגת הכלל. היה בעל תפילה ובעל מנגן נפלא ורבים באו לשמוע בקול שוועת שיח ערב. נפטר בשב"ק פרשת ויגש י"א בטבת ה'תרע"ג (1913). ציונו באוהל אדמור"י דז'יקוב שבפולין על יד אביו הקדוש. חי כ-65 שנים.

סבא: ר' אליעזר. **אביו:** ר' מאיר (ה"אמרי נועם"). **אמו:** מרת דבורה פיעצליס. **אשתו:** בת ר' לייבוש רייך מרישא. **מרבותיו:** אביו, ר' מאיר. **בנותיו:** מרת שרה (נישאה לר' מנשה אייכנשטיין, ראב"ד ריישא), מרת פערל (נישאה לר' עמנואל וולטפרייד השני מפשדורז-לודז'), מרת יהודית (נישאה לר' פנחס נתן סאפרין מקומרנה-נאנאש), מרת בינה (נישאה לר' דוד שפירא מבוקווסק). **בנו:** ר' אלטר יחזקאל אליהו הי"ד (אב"ד בדז'יקוב-נישא עם בת דודו, ר' ישראל הגר מויז'ניץ). **מספריו:** **עמק הלכה**- סוגיות הש"ס **יקונטרסים**- תוספות מציה, דרך מלכים, קדושה משולשת **עטרת ישועה**- על התורה ומועדים ושו"ת.

רבינו יעץ לחסידיו לעזוב את בתיהם מספר שנים לפני מלחמת העולם הראשונה. ואלה ששמעו בקולו ניצלו ממצוקות המלחמה ורק לאחר מעשה הבינו את הטעם שאמר להם לנדוד ממקומם, ואכן השטיבל החסידי הראשון שנוסד באנגליה היה של חסידי דז'יקוב. שבהוראתו עזבו את ארצם.

קרה פעם ואשה שהייתה יושבת על המשבר והתקשתה ללדת. מיהרו אבי היולדת ובעלה אל רבינו שהיה אז בראשית ההנהגה והזכירו את היולדת, רבינו שקע בהרהורים, ולאחר-מכן אמר: 'הביאו מיד כד עם יין מעד אשר יושם על שולחן השבת והכל יעבור בשלום', אבי היולדת העיז פניו ואמר: 'רבינו זה יקר מדי!'. מיד החוויר רבינו וכל צורתו השתנתה, הוציא אנחה עמוקה ואמר: 'מה עשית, הכל אבוד, ניסיתי לעזור לך ולא נתת לי!', הבעל שראה את המצב אמר: 'האשה שלי ולא של אביה מה אני אשם?! אני אביא את היין המבוקש', שקע רבינו בהרהוריו ואמר: 'מה שנעשה נעשה, אך שנה אחת של חיים אוכל להבטיח', **וכך היה, שיצאה מכלל סכנה, אך לאחר שנה אחת בדיק הלכה האשה לעולמה.**

בחור אחד מחסידי רבינו בא אליו בדאגה, שהצבא זימן אותו להתגייס, אמר לו רבינו: 'אל תדאג, אתה תיפטר מהצבא בגלל מכנסיים!', הלה לא הבין את כוונת רבינו והלך לדרכו. בבואו למחנה הצבא ניסו למדוד לו מכנסיים אך לא מצאו שום מידה, **שמתאימה בשבילו ושלחו אותו לחופשי.**

יהודי אחד שמנהגי החסידים היו מוזרים בעיניו, היה מזלזל בהנהגות אלו. ובפרט לא נראה בעיניו, מה שנוהגים החסידים לשתות י"ש בכל הזדמנות. יום אחד הזדמן האיש אצל רבינו, כשישב ושתה י"ש עם החסידים ביומא דהילולא של זקינו הרה"ק מרופשיץ, שאל: 'כבר יש עוד יארציט?' אמר לו רבינו: 'לו היית שומע לקולי הייתי מציע, שתיתן סכום כסף גדול לחסידים', והאיש נענה לרבינו ונתן סכום כסף לחסידים.

למחרת ראה רבינו את האיש מחלון ביהמ"ד וקרא לו להתפלל עימו, האיש אמר, שכבר התפלל אך רבינו התעקש ואמר לו, שייכנס, לאחר התפילה רצה האיש למהר לעסקיו, אך רבינו עיכבו ואמר לו: 'סובר אתה שבחינם עיכבתיך, דע לך שאני רואה מלחמה גדולה (היה זה בשנת ה'תרס"ח כשבע שנים לפני מלחמת העולם הראשונה) ובתוך המלחמה אני רואה אש ופצצות, ובתוך האש וההפצצות אני רואה אותך בין ירי התותחים, אך אם תיזכר שם ממני תמיד- תינצל, האיש אכן השתתף במלחמת העולם כחייל בצבא האוסטרי והיה בקרב הנורא שנתפרסם בשם קרב קראשניק ועשה כדברי רבינו ותמיד זכר אותו, ואכן היה מהחיילים המעטים, שניצלו מהקרב הנורא הזה.

מסופר על איש אחד שרצה לעלות לארה"ק, ולפני נסיעתו לארץ בא להיפרד מרבינו, אמר לו הצדיק: 'בעת צרה תיזכר בדמותי ותינצל', לימים חלה במחלת הקדחת, המחלה תקפה אותו בצורה קשה מאוד והרופאים התייאשו מחייו, תוך כדי איבוד ההכרה חלם, שהוא רואה את רבינו הקדוש. פנה הלה לצדיק ואמר: 'אני הולך למות והרה"ק הבטיח לי שאם אזכר בדמותו אנצל', שם רבינו את ידיו על ראשו וברכו, שאמנם יינצל, וכך הווה, שהבריא לתדהמת הרופאים.

מדי שנה בשנה היה רבינו בא לשבת לעיר ריישא, פעם אחת כשהלך ברחוב העיר עם חסידיו, השליך נכרי אחד שלג על הצדיק ונפל על השטריימל, פנה הרה"ק ושאל: 'מי עשה זאת?' והראו לו על הנכרי, אמר: 'מיתה משונה עליו', **ונפל על אתר ומת**, ורעשו מהמופת, שאל רבינו: 'מה הרעש?' וסיפרו לו, שנפל הנכרי ומת תיכף. אמר רבינו: 'יותר קשה ליתן פרנסה לישראל מלהרוג נכרי', והמשיך הרה"ק ואמר: 'אתמול היה אצלי איש אחד והתאונן בפני שאיזה נכרי רוצה לשכור את בית המזיגה שלו מבעל הבית ולהשיג גבולו, אמרתי לו שיגיד לי את שמו של הגוי, ואמרתי לו **שתהא לו פרנסה אחרת**, למחרת בא האיש הנ"ל ובשורה טובה בפיו, **שמת הנכרי שרצה לשכור את בית המזיגה**, נאנח הרה"ק ואמר: '**אמת שנהרג הנכרי, אולם מניין לך שהפריץ ירצה להשכיר לך עוד הפעם את בית המזיגה?!**', וכן היה שהיה צריך למצוא לעצמו פרנסה אחרת.

רבינו היה שולח אנשים לאמריקה, וכידוע, שהייתה אז התנגדות של צדיקים מלנסוע לשם (מכיוון שבאותו זמן המקום היה רחוק מתורה ומצוות), וכשאמרו זאת לצדיק אמר: '**אם היו הם רואים, מה שאני רואה, היו גם הם שולחים לאמריקה.**'

אם ראשונים כמלאכים - הרב שמואל פרומקין זצ"ל - השותק מצירטקוב

הרב שמואל פרומקין זצ"ל הידוע בכינויו "השותק מצירטקוב": נולד בשנת ה'תר"ה (1844) בכפר סלאווצין. עוד בצעירותו נחשב לעילוי, ולמד בהתמדה עצומה ומילא כרסו בש"ס ובפוסקים. הוא אף קיבל סמיכה לרבנות. אולם הוא לא רצה להשתמש בכתרה של תורה, ולכן העדיף להתפרנס מיגיע כפיו, כדי לקיים את הנאמר: "גדול הנהנה מיגיע כפיו".

הוא החליט לגור בזדאנסק- מחוז זמושץ, שם עסק במסחר במתכות ואבק שריפה. בעקבות אסון שבו נספו רעייתו ובתו גזר על עצמו שתיקה, ולמעשה במשך יותר מ-40 שנים עד יום מותו שתק ולא הוציא דברי חולין מפיו. נפטר ב-י"ב טבת ה'תרפ"ח (1928). חי כ-83 שנים.

כאות הערכה על העונש שגזר על עצמו בציווי רבו, האדמו"ר ר' דוד משה מצירטקוב, על ציונו מופיעים המלים הבאות: "האיש הפרוש מחמדי העולם ועסק בתורת ה'. החסיד המופלג השותק- שמואל בר מאיר שמעון"

אביו: רבי מאיר שמעון פרומקין.

להלן הסיפור המופלא, שהביא לשתיקתו של החסיד, ויש בו כדי ללמדנו עד כמה עלינו להיזהר בטרם נוציא מלה מפינו, לבל נצטער עליה כל ימי חיינו. ומעשה שהיה- כך היה: היות שהחסיד הרב שמואל פרומקין לא אבה להשתמש בכתרה של תורה, חיפש לו עבודה ובחר להיות כסוחר. הקב"ה סייע בעדו, ועד מהרה קרנו עלה והפך להיות לאחד מעשירי העיר צ'רטקוב.

עושרו לו זכה, היה בזכות, כי הצליח לקבל זיכיון לספק לחיל-התותחנים האוסטרי אבק שריפה. מחסנים ומרתפים רבים היו בחצרו, שבהם אחסנו את הסחורה אותה היה מספק לצבא הקיסר.

שנים רבות חי בנחת ובשלווה בביתו יחד עם רעייתו ובתו, ותורה וגדולה היו על שולחנו. פעם פרצו בינו לבין רעייתו חילופי דברים, היה זה בגלל דבר של מה בכך, אבל בשל כעסו לא נצר את לשונו, ונפלטו ממנו דברי קללה כלפי אשתו: "הלוואי שתשרפי" כך אמר ר"ל.

הדברים אך יצאו מפיו, וכל כולו חש רעד וחלחלה: "אוי אבוי, איזה דיבורים אסורים הוצאתי מפיו?! מה אעשה עתה?" מובן שהוא התחרט מיד על דבריו, אך את הנאמר אין להשיב ולעיתים דברי האדם מתקיימים כשגגה היוצאת מפי השליט. לא חלפו ימים אחדים, ואשתו ירדה לאחד המחסנים כדי להוציא משם חפץ שהייתה צריכה לו. **במחסנים שררה אפילה מוחלטת שהייתה הכרחית מבחינה בטיחותית, כדי שהאוויר יישאר קריר, מכיוון שהאוויר באותם המחסנים היה ספוג בגזים רעילים.**

האישה בחוסר זהירות וייתכן שגם לא הייתה מודעת לסכנה שבדבר הביאה עימה נר, והדליקה אותו כדי לחפש אותו חפץ לאורו. התוצאה המחרידה לא אחרה לבוא: **הגזים התלקחו ובמחסן פרצה שריפה. אבק השריפה התלקח, והחלו התפוצצויות אדירות אשר איימו גם על העיר כולה.** המחסנים נשרפו כליל. **אולם כתוצאה מן האסון המחרד, רעייתו ובתו נספו.**

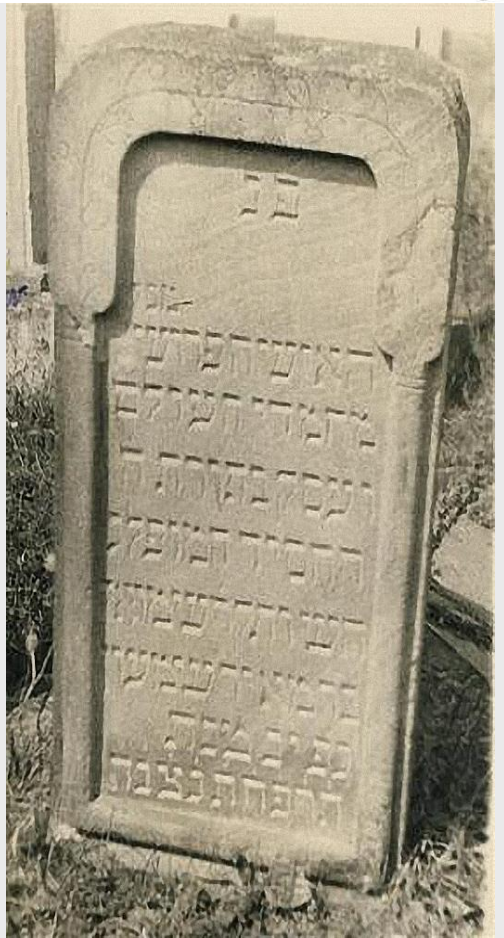
למותר לתאר את הצער, שאחז את כל תושבי העיר. לבו של הבעל החל נוקפו על פליטת פיו, שפלט כלפי אשתו בעידנא דריתחא שלא מדעתו, וכך איבד את אשתו ובתו, וכילה את ממונו. **כל בני העיר באו לנחמו, אך הוא סירב לקבל ניחומים. הוא האשים את עצמו, בכך שהוא גרם לאותו האסון - "למה לי חיים, טוב מותי מחיי" זעק.**

כאשר קם מן השבעה, לקח איתו 90 רובל- סך הנדוניה שהכין לצרכי נישואי בתו ונכנס לאדמו"ר רבי דוד משה מצירטקוב. בכה והתחנן בפני הרבי, שימצא לו דרך תשובה, כדי שיוכל לתקן את חטאו הנורא. הצדיק, שהאסון נגע לליבו, ניחמו במילים רכות וחמות. לבסוף אמר: "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, אין תשובה ותיקון יותר יעיל לחטא כזה מאשר השתיקה". בדבריו אלו התכוון האדמו"ר, כי להבא יהיה זהיר בלשונו, ואל יוציא דברים מפיו ללא מחשבה.

ברם, אותו החסיד קיבל את דברי הצדיק כפשוטם, ובלו שום התחכמות קיבל על עצמו את "פסק הדין" לשתוק. ומאז ועד סוף ימיו, **למעלה מארבעים שנים לא הוציא כל דבר חולין מפיו!!!** בעזרת בניו וקרוביו חיסל את כל עסקיו. את התמורה חילק ליורשיו, וחומש פיזר לצדקה. פרש מכל הוויות העולם הזה. ישב ושתק ולא הוציא שום הגה מפיו, וכך הסתופף עשרות שנים בבית המדרש של האדמו"ר מצירטקוב. ועסק אך ורק בלימוד התורה הקדושה ובתפילה.

במשך כל שעות היממה ניתן היה למוצאו בחצר קודשו של הרבי מטשורטקוב, יושב ולומד, **עד שסיפרו עליו, כי סיים למעלה מחמש-עשרה פעמים את כל הש"ס עם המפרשים הראשונים והאחרונים והיה בקי בכל הש"ס.** כשהיה זקוק לדבר מה, היה משתמש ברמיזות, בתנועות ידיו, ואם בכל זאת לא תפסו את רמיזותיו, היה כותב על פתק את מבוקשו.

תושבי העיר העריצו אותו מאוד והתייחסו אליו ביראת כבוד והערצה רבה, בראותם את התנהגותו ודבקותו בעבודת הבורא, אך הוא היה **בז לכל גינוני הכבוד.** בסוף ימיו היו אף כאלו שרצו להכתירו כרבי. אך הוא סירב בציינו על פתק בצחות כי תיכף עוד יעשהו לאליל. כי הרי "פה לו- ולא ידבר" (שהרי גזר על עצמו שתיקה). **עיניים לו- ולא יראה (כי כהו עיניו) אוזניים לו- ולא ישמע** (כי כבדו אוזניו משמוע)". זהו סיפורו הנורא של השותק מצירטקוב. הסיפור עובד מ"ספר מירון" וממקורות נוספים.

האדמו"ר ר' אברהם גולדמן מזוועהיל זצ"ל - נולד בעיר העתיקה בירושלים ב' דחומה"ס י"א תשרי ה'תרצ"ד (1933). נקרא ע"ש זקנו הרה"ק ר' אברהם המלאך (אביו של הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר חותנו של האדמו"ר רבי יחיאל מיכל מזוועהיל זיע"א). בילדותו כבר ניכרו כשרונותיו הנדירים. רבותיו הביעו את התפעלותם הרבה מנער הפלא והוא 'קפץ' מכיתה לכיתה. בצעירותו גדל בצילם של אבי סבו האדמו"ר ר' שלמה גולדמן וסבו האדמו"ר ר' גדליה משה גולדמן.

בהיותו כבן 12 שנים בלבד התקבל כתלמיד חביב אצל הרה"ק ר' אהרון ראטה, אשר ראה בו כלי מפואר שאינו מאבד טיפה. ואף הורה לו לחבוש כובע, חליפה ואבנט למרות גילו הצעיר. בבחרותו למד בתחילה בישיבת 'תפארת ציון' (יצויין שעשרות שנים לאחר מכן כשכבר כיהן כאדמו"ר נפגש עם רבו, הרה"ג ר' מיכל יהודה לפקוביץ והחל להרצות בפניו מהשיעורים ששמע מפיו - רבו יצא מהתפעלות מזכרונו המופלא). באותה תקופה היה נכנס בכל שבת להיבחן אצל מרן "החזן איש" זיע"א שזכה ממנו לקרבה מיוחדת, וקיבל ממנו הוראות מיוחדת במספר נושאים. בהמשך למד בישיבת תורת אמת חב"ד שם התחבב במיוחד על המשפיע הנודע ר' שלמה חיים. כ"כ למד בישיבת סלונים ברמת גן. **לאחר חתונתו ברח מהכבוד ולא רצה להנות מכתרה של תורה וחי בעניות נוראה.** למרות זאת ביתו היה פתוח לרווחה לכל אחד. ב-כ"ח שבט ה'תשל"ט (1979) נפטר בפתאומיות אביו, מרן האדמו"ר ר' מרדכי מזוועהיל זיע"א. בעת ההלוויה הכתיר נאמן בית אדמו"ר זוועהיל הרה"ח ר' אליהו ראטה זצוק"ל את רבינו למלא את מקום אבותיו והיה האדמו"ר השביעי של חסידות זוועהיל. בתקופה זו נאלץ רבינו לצאת מההסתר והצניעות שכה רצה בה והחל להתפרסם בקרב חסידים ושאינם חסידים אשכנזים ובני עדות המזרח, והם ראו בו כצדיק נשגב גאון עצום פועל ישועות אשר אהבת ישראל יוקדת בו, וכך במשך ל"א שנים הנהיג את העדה הקדושה מתוך מסירות נפש לכלל ולפרט.

ביתו היה פתוח 24 שעות לכל עמך בית ישראל, מעולם לא היה לו 'שעות קבלה' תמיד עמד זמין לעזור ולסייע. היה ידוע באהבת ישראל לכל יהודי קירב על שולחנו הרבה אנשים מסכנים ואומללים. מסר בכל שבוע שיעורים רבים בכל מקצעות התורה גמרא הלכה חסידות ואף שיעור מיוחד בסתרי תורה לאברכים מופלגים בתורה. האמת הייתה נר לרגליו. התבקש לבית עולמו ב-י"ב טבת ה'תש"ע (2009) לאחר מחלה קשה. ציונו בהר-הזיתים

שבירושלים. חי כ-76 שנים. במהלך הלוויה הכתיר הרה"ח ר' שלמה דייטש את בנו, הרב שלמה למלא את מקום אביו. **אביו:** האדמו"ר ר' מרדכי (השני) זיע"א (האדמו"ר השישי של חסידות זוועהיל). **אחיו:** ר' שלמה (חתן האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, מכהן כאדמו"ר מזוועהיל-צאנז בארצות הברית), ר' דוד (רב ביהמ"ד זוועהיל ב"ב). **גיסים:** האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל והאדמו"ר מזטשקא שליט"א. **מרביתיו:** זקנו, האדמו"ר ר' שלמה, ר' אהרון ראטה (בעל "השומרי אמונים"), הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ. **חברותא:** הרה"ג יוסף דוב קסטל זצוק"ל. **ילדיו:** האדמו"ר ר' שלמה (אדמו"ר מזוועהיל ממלא מקום אביו), והאדמו"ר ר' גדליה משה (אדמו"ר 'קהילת זוועהיל'), ר' שאול, ר' שמואל דוד (ראש ישיבת זוועהיל לצעירים), ר' יצחק, ר' יוסף, ר' זאב, ר' יעקב לייב. **חתניו:** ר' שלמה הופשטיין, האדמו"ר מביאלא בית שמש. **מספריו:** אור אברהם - על התורה ומועדים.

מעשה נורא ומרעיד, על נסיבות פטירתו לשמי רום, של כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א זצוק"ל, מספר לנו הרב ח.א.ר שליט"א, שהיה עד בעצמו בשעה שהתרחש מחזה נורא הוד זה: היה זה ביום בהיר, אחד מני רבים, שנכנסתי להתייעץ עם כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בנושא מסוים. עודנו מדברים, וקול צלצול בקע ממכשיר הטלפון הקבוע על שולחנו של הרבי. הצדיק עונה, ופניו מרצינים - עד כי נראה במוחש שהמדובר בבשורה קשה ששמע - ולאחר ששמע במה דברים אמורים, משך כל השיחה מרגיע הרבי ומבטיח למתקשר מצידו השני של האפרנסת, כי אל לו לדאוג והכל יסתדר על הצד היותר טוב! כשהרבי החזיר את השפופרת על כנה - לא לפני שחזר והבטיח בביטחון מוצק למתקשר המודאג, שאין מה לדאוג, ואף האציל ברכה מעומק ליבו הטהור - נתהרהר כ"ק אדמו"ר זצוק"ל, וישב בשרעפיו במשך דקות ארוכות בתנוחה שלא תישכח מלבי לעולם, וכל אותו הזמן ישבתי למולו בחרדת קודש, בצפייה למוצא פיו.

לפתע ננער הרבי באחת ממחשבותיו הנודדות, והוא פונה אלי ואמר: "על הקו היה עכשיו בנו של פלוני אלמוני" - והרבי נקב בשמו - "יהודי זה שהינו מרביץ תורה לרבים, נתגלו אצלו עתה סימני מחלה מסוכנת ביותר רח"ל. והנה", נענה אליי הרבי בפשטותו "הרבה הכרת הטוב יש לי ולכל החסידות כלפיו, וחשבתי לעצמי, הרי אנוכי זכיתי ב"ה להשיא את כל ילדיי, וליהודי זה ישנם עוד ילדים בביתו, ומה יש לי להפסיד???? פרש הרבי את ידיו, ובהבעה של מה בכך מפטיר הרבי זצוק"ל במסירות הנפש, "לכן החלטתי בלבי לקחת את מחלתו עליי!!!!".

מסירות נפש כפשטו ממש!!! עמדתו נדהם נוכח המחזה אשר ראו עיני זה עתה, כיצד כ"ק אדמו"ר זצוק"ל מוסר נפשו כדי להציל חיו של יהודי אחר, כאשר הוא נושא ונותן עם חיו, שהוא כבר סיים להשיא את צאצאיו, ואותו יהודי עדיין לא. תוך שאני מהרהר במה שראיתי, פנה אלי הרבי ואמר: "אינך צריך לספר זאת לאף אחד". יצאתי מעם הרבי זצוק"ל והתהלכתי באותו היום כהלום רעם, ומחמת שלא יכולתי לשאת את עוצמת סיפור זה לבדי, וכדי שלא יאמרו שבדיתי הדברים המבהילים מליבי, הגעתי אל המשב"ק, וסיפרתי לו דברים כהווייתם. את המשך הסיפור לדאבוני איני צריך לספר: זמן קצר לאחר הסיפור, חלה כ"ק אדמו"ר זצוק"ל את חליו האחרון ועלה בסערה השמימה. ואותו יהודי חולה שהתקשר...? ההוא ב"ה חי ונושם היום כאחד האדם!

המקובל הרב יצחק הכהן הוברמן זצ"ל הידוע כצדיק מרעננה - נולד בבילגוריי בשנת ה'תרנ"ו (1896). כבר מגיל שבע הקפיד בטהרתו ולטבול בכל יום במקווה ואף שבר קרח על מנת לטבול. התמדתו הייתה מופלאה ביותר וניצל כל רגע קט ללימוד התורה הקדושה. נודע בשקדנותו ונתפרסם בבקיאותו בש"ס, בפוסקים ובכל התנ"ך. בגיל עשר למד עם הבחורים המבוגרים שבבית המדרש. בגיל 17 למד הוראה, גמרא חולין וראשונים, טור בית-יוסף ושולחן-ערוך יורה דעה היו שגורים על פיו בתוספת חידושי.

במהלך מלחמת העולם הראשונה היה שקוע בלימוד התורה, על אף הפגזים שעברו סביבותיו. בשנות השואה הוגלה לסיביר והופקד שם לנסר עצים. כאשר קיבל הוראה לעבוד בשבת אמר, כי 'כדאי להישאר כהן בעל מום ולא לחלל שבת' עשה עצמו כחותך עץ וחתך בגרזן את קצה אצבעו. לאחר שניצל בניסים במלחמת העולם השנייה, עבר לזולצר שבגרמניה וכיהן שם ברבנות שש שנים.

בשנת ה'תש"י (1950) עלה לישראל והתיישב ברעננה. עם הזמן התפרסם שמו כמקובל ואיש מופת ורבים נהרו אליו לקבל את ברכתו ונושעו- ביניהם חולים רבים ועקרות שנפקדו. בעל רוח- הקודש. הכיר על פניו של אדם את חטאיו ואת שורש נשמתו. גאון בנגלה ובנסתר. מיעט בשינה והתמיד בלימוד. נזהר מאוד במוצא שפתיו. נפטר בי"ב טבת ה'תשל"ז (1977). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. לא הותיר אחריו ילדים. ישיבת 'ברכת יצחק' באור יהודה קרויה על שמו וכן הונצח בישיבה קטנה 'נר ישראל' של חסידות גור בירושלים.

אביו: ר' אשר אנשיל. **אמו:** מרת זלאטא אסתר. **אשתו:** מרת לאה. **מרבתי:** ר' יעקב מרדכי (רב עיר בילגוריי), ר' שמואל בורנשטיין השם משמואל מסוכטשוב, ר' מנחם שכנא רוטשבויל (מח"ס שו"ת 'שם עולם'), ר' צבי הירש גליקזאהן (חתן הגאון רבי חיים מבריסק). **מספריו:** חיבר ספרים בכל מקצועות התורה: על הנביאים, חמש מגילות, מדרשים (רבה, תנחומא, שמעוני, אליהו רבה וזוטא), תלמוד, על כתבי האריז"ל, על כתבי הזוה"ק, על דברי רבנו בחיי, ומאות שו"תים הלכה למעשה • בן לאשרי- ברכה משולשת.

רצון רבינו היה להסתיר עצמו, אך למרות זאת נתפרסם כבעל רוח"ק. על התמדתו בתורה העיד כבר בצעירותו הרה"ק מבילגוריא במכתב, שכתב אל ה"שם משמואל" וזה לשונו: "הבחור המוכ"ז הוא דבר נפלא בדורותינו התמדתו לא יכולו ניירות, ולומד בבוקר השכם ומאז הבוקר ועד צאת הכוכבים, לא פסיק פומיה מגירסא, וגם תחילתו וסופו יראת שמיים נפלאה היא בעינינו", וכל זאת כשהיה בן חמש-עשרה.

בהיותו בחור ישיבה רכש ספרים רבים. כשחקרו מאין לו הכסף לספרים יקרים ורבים כל כך, מצאו שבמעות שקיבל עבור פת שחרית, בהן קנה את ספריו. שנתו הייתה כשעה-שעתיים מעת לעת וכאשר הייתה לו קושיה לא ישן לילות שלמים, עד שהדברים התיישבו. בהליכתו וחזרתו מבת-הכנסת שח רק בדברי תורה, פעמים רבות עמד כחמש שעות רצופות על יד אדן החלון וגמרא גדולה בידיו. הרבה בסיגופים ותעניות.

מסופר, שתמיד כשנכנס אליו אדם היה אומר לו חידוש לפי דרגתו, כך שכל אדם יצא ממנו בתחושת סיפוק עצומה. פעמים רבות כיוון דבריו לתועלת מסוימת, כך שהשומע מבלי שיחוש, כי אליו כיוון היה מתקן דרכיו ושב בתשובה.

כשהביאו לפניו חיבור על התורה, הוא עיין בו לרגע וזרקו ארצה. לתימהון הנוכחים הסביר ואמר, שהמחבר ימות בשנה זו במיתה משונה, וכן אירע אחר חודשים מעטים, ויהי הדבר לפלא.

בקיאותו בנגלה ובנסתר הייתה מפליאה. בהיותו כבן שלושים ואחד הביא לאדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלתר בעל ה-"אמרי אמת" מגור חיבור שכתב על התורה, ש"ס וגפ"ת. האדמו"ר עיין בו למעלה מארבע שעות, דבר שהיה לפלא בעיני החסידים, ואילו האדמו"ר מגור הצדיק הרב ישראל אלתר (ה'בית ישראל') זיע"א היה מגיע לרעננה לצפות בו בהיחבא.

למבקשים זרע של קיימא נהג לשאול, אם הם רוצים בן או בת וכברכתו כן היה.

האדמו"ר הרב משה בידרמן זצ"ל - נולד בשנת ה'תקל"ז (1777) בלוב. עוד בילדותו ניכרו בו גיוני קדושה. כשהיה בן שמונה למד כבר ראשונים ואחרונים עם אביו. משמלאו לו 11 שנים נהג אביו במשך שנתיים תמימות, עד היכנסו למצוות לקשור את עינו במטפחת, בכל עת שרצה לצאת לצאת החוצה כדי שלא יזון עינו במראות הרחוב. כשנכנס בעול המצוות אמר לו: "מכאן והלאה אינך זקוק עוד למטפחת, הייתה לך מקודם נשמת עילוי ואני רציתי להמשיך לך נשמת 'יהודי טוב' והיום זכית לך, אני לא זכיתי לנסוע לארץ ישראל ואתה סע לארץ הקודש והחש את קץ הישועה".

לאחר נישואיו פתח לעצמו חנות לממכר מלח וכך הסתיר את גדלותו ועבודתו בקודש, הרבה לצאת ליער ושם התפלל ועבד את בוראו בדבקות ובהתלהבות. **ברכותיו התקיימו במילואן. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. ידע מתי יפטר מן העולם.** משנת ה'תר"ג (1842) ועד ה'תר"י (1849) כיהן כרב בעיירה פשדבורז'. בשנת ה'תר"י החליט לעלות סופית לארץ ישראל ובשנת ה'תרי"א ר"ח חשוון הגיע לעכו. לאחר ביקור קצר בטבריה המשיך לירושלים. שימש כאדמו"ר השני בשושלת אדמו"רי חסידות לעלוב, עמד בראשה משנת ה'תקע"ד ועד לפטירתו בשנת ה'תרי"א. נפטר בי"ג בטבת ה'תרי"א (1850). חי כ-74 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: האדמו"ר ר' דוד. **אמו:** מרת חנה. **אשתו:** מרת רבקה רחל (בת ה'יהודי הקדוש'). **מרבותיו:** אביו- ר' דוד, ר' יעקב יצחק הלוי הרוביץ (ה'חוצה מלובלין), (ה'יהודי הקדוש), ר' ישעיה גץ מפשדבורז. **מתלמידיו:** ר' שלמה הכהן רבינוביץ מראדומסק. **ילדיו:** ר' אלעזר מנחם מנדל (ממלא מקום אביו בירושלים), ר' יצחק דוד, ר' שלמה יחיאל, ובתו מרת גולדא אסתר. **חתניו:** ר' יצחק מנחם מוואלברום (ממלא מקומו בפולין) ור' פנחס משטקשין.

מעשה ברוכל, שהתפרנס למחייתו ממכירת גרוטאות וצעצועים והיה מאנשי שלומו של רבינו, שבא לפניו ושקו על שכמו. פנה אליו הרבי בחיך ואמר: "אולי תעזוב אחת ולתמיד את הרוכלות ותהפוך לסוחר?", לא הבין היהודי כיצד יהפוך לסוחר, אם יד ושם אין לו במסחר, ואף את שמו הפרטי אינו יודע לחתום. אבל, הרבי לא הרפה ממנו ויעץ לו לשתף את פלוני מוכרו בעסק החדש, שיפתח, והלה ידריכו בעצה נכונה בצעדיו הראשונים. שוב לא הררה היהודי הרבה, הפשיל שקו מעל שכמו והורידו לארץ בנוכחות הרבי כהוכחה, שאכן חדל מלהיות רוכל, ועוד בטרם הספיק לחשוב רגע על עתידו, שמע את הרבי פוקד עליו לנסוע לעיר מסוימת, ולהשתתף עם פלוני בעסק מסחרי.

הרוכל הלך לאותה העיר, התאכסן באכסניה רגילה, **ועוד ביום הראשון התייצב לפניו יהודי, שהציג עצמו כסוחר, המבקש לשתף אותו בעסק מכניס רווחים.** לא עמדה לו בינתו ליהודי ביש המזל, והוא משך בכתפיו, "מסחר? מה לי ולמסחר. אינני סוחר, ואין לי אף פרוטה לפרטה, איזו שותפות תצמח מדלפון כמוני", ימים ארוכים כשנים הסתובב לו הרוכל היהודי באפס מעשה, חיפש לשווא את עושרו בנרות והעלה בידו חרס, מאוכזב ואכול מפח נפש חזר לעירו, ופנה ישר לבית רבינו שקידם פניו בשאלה: "מה חדש אתך?" - "מאומה", השיב.

"הייתכן? כלום נסעת לעיר, שצוית לך ומסחר עשית? ובשותפות נכנסת?" עמד היהודי וגולל לפני הרבי את כל קורותיו, בימי שהותו בעיר וסיפר לו גם על פגישתו עם הסוחר באכסניה, שהציע לו שותפות. "נו", המשיך הרבי ושאלו, "ושלום נתת לפחות לאותו סוחר?" - "לאו", באותו רגע נאנק הרבי ר' משה'י מכאב וצער, ואנחה כבדה השוברת חצי גופו של אדם נפלטה מפיו: "וי וי" ייבב חרישית ואל היהודי פנה ממורמר ואמר: "חבל, חבל מאד, כמה שעות יגעתי וכמה כוחות השקעתי כדי להביא לידי כך, שאליהו הנביא יבוא אליך לעשות איתך שותפות בעסק פורח ומצליח, והנה כשהוא כבר בא אליך, דחית אותו בשתי ידיים, ואפילו שלום לא נתת לו. מה אומלל הנך!".

כשהגיע רבינו לאיסטנבול בדרכו לארץ ישראל, ביקש ממלוויו, שבבואם לעיר לא יגלו את זהותו, אלא יישאר בבחינת יהודי פשוט. נכנסו להתארח בבית יהודי כשר ותמים, המארח היה חד עין והבחין ברבנו ובהליכותיו בקודש שאינו יהודי פשוט, הפציר במשמי רבנו, שיגלו לו מיהו האיש, בליט ברירה גילו לו, שזה הרבי ר' משה מלעלוב. בשמוע זאת האיש נפל לרגלי רבנו והתחנן לפניו: "בן אחד יש לי יפה תואר, אך אילם הוא ולא מצאנו מזור לנפשו, יחוס נא הרבי ויתפלל בעדו!". ניסה רבנו להתחמק: "מה אתה רוצה ממני, הרי כמוני כמוך!", אך המארח לא הרפה. אמר לו רבינו: "בעוד כמה ימים נמשיך בדרכנו, שלושה ימים לאחר שנפליג בדרכנו, תן לבנך פרוסת לחם ותאמר לו: ברך נא ילדי ברכת 'המוציא'. הרבי מלעלוב היה פה וגזר עליך לברך.. והוא כבר ידבר"... כך עשה וכן היה. (פרי קודש הילולים)

ביום ל' תשרי תרי"א עגנה הספינה בחופי עכו, שש ושמח ירד רבינו לאדמת ארץ הקודש, ובנימה מסתורית פנה לסובבים ואמר: "יום לשנה... יום לשנה... איש לא ירד לעומק כוונתו... חלפו הימים, ובאותו יום מר ונמהר, שבו הגיעה שעת הפרידה של רבינו לעולם שכולו טוב. נפרד הרבי מבניו ותלמידיו הבטיח להם, כי יעמוד לימין צאצאיו וכל תומך בהם בכל עת, והבטיח, כי במקרה של עצירת גשמים, אם יחכו עד יום ההילולא שלו ירדו גשמי ברכה בשפע. כשכילה לדבר, עלה בסערה השמימה ביום י"ג טבת שנת ה'תרי"א, **כשמלאו בדיוק ארבעה ושבעים יום לעלייתו לא"י כמספר שנות חייו - יום לשנה... אז הובנו למפרע דברי רבינו.**

בניו הצדיקים מיררו בבכי, משך שעה ארוכה הרכין רבי אלעזר מנדל ראשו לארץ, התקרב לגופת אביו, ולפתע הרים ראשו ופנה לאחיו הבכור באמרו: "**עכשיו גילה לי אבא, שרצונו שיהיה מקום מנוחתו ליד קבר זכריה הנביא.**" עוד הם מדברים נכנס חכם ספרדי וסיפר להם, כי זה זמן רב שהקבר הפנוי בד' אמותיו של קבר זכריה הנביא קנוי לו בקניין מלא. **אלא שלפני שעה קלה נרדם בביתו, ובחלומו נגלה אליו אביהם וביקש ממנו לוותר למענו על המקום, והוא מוכן ומזומן לעשות רצון קודשו של הצדיק.** עוד באותו יום הובא הרבי למנוחת עולמים בד' אמות של קבר זכריה הנביא אשר בשיפולי הר הזיתים.

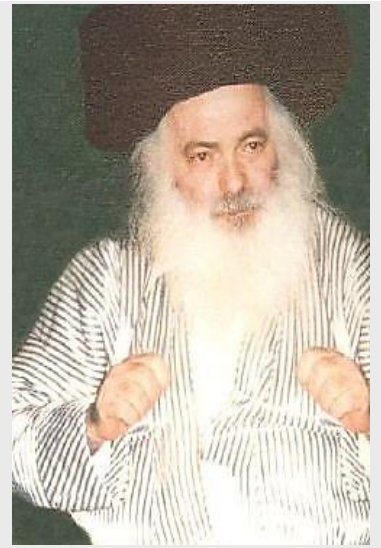
האדמו"ר הרב אלתר אלעזר מנחם בידרמן זצ"ל **מלעלוב** – נולד ב-ד' אב ה'תרצ"ה (1935) בין חומות ירושלים עיר הקודש. נקרא ע"ש זקינו הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנחם מלעלוב וע"ש דוד אביו הרה"ק ר' אלתר מסוסנובצא. בשנים ה'ת"ש-ה'תש"ה (1944-1949) תנאי הקיום היו קשים ביותר, ואביו הגיע למצב שאפילו לחם בלבד לא היה לו, נאלץ לעבור לתל-אביב (בהמלצת האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועה).

בילדותו למד בת"ת חב"ד בת"א, שם ספג תורה וחסידות במידה גדושה. כבר באותם ימים ניכרו בו גיוני קדושה. בימי בחרותו למד בישיבה למצויינים "תפארת ציון". רבינו היה חלוש מאוד, ועדיין נחשב מעילווי הישיבה, וכן סיפרו עליו כי התמיד מאוד בלימוד התורה הקדושה וכך עלה ונתעלה. לאחר מכן עבר לישיבת לומז'א בפתח תקווה. הרביץ תורה ודעת בישיבת לעלוב בת"א ומסר שיעורים תמידין כסדרן מדי יום ביומו.

לאחר פטירת אמו פתח את ישיבת כולל האברכים שם השקיע כל כוחו ומרצו, כדי שילמדו בהתמדה בלימוד רצוף ובתענית דיבור, להרבות כבוד שמים. בעל יראת שמים עצומה. שקדן עצום. ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. סיגף עצמו בתעניות. קירב רבים לאבינו שבשמים. ביקש לעזור לכל אדם. כאשר הבחין, שיש למישהו מצוקה, פנה אליו כדי לסייע לו. בכה רבות לבורא על צרותיהם האישיות של יהודים בפרט ועל עם ישראל בכלל.

חסידיו בארה"ב מציינים ברטט, כי בכל עשרות שנות הנהגתו, לא נמצאה אפילו משפחה אחת ששיחרה לפתחו ולא זכתה להיפקד בדבר ישועה ורחמים, אם בזש"ק ואם בזיווגים הגונים אף אלו שלא היו יכולים להיושע בדרך הטבע. בעל אהבת ישראל מופלאה. כיהן כאדמו"ר בבית-מדרשו של אביו. ידע את יום פטירתו והלך באותו היום והודה למנהלי המוסדות ונפרד מהם על אף שמעולם לא נהג כך. נפטר ב-י"ד טבת ה'תשס"א (2001). חי כ-66 שנים.

אביו: האדמו"ר ר' משה מרדכי. **אמו:** מרת עטיל. **ילדיו:** האדמו"ר ר' דוד (ממלא מקום אביו בבני-ברק), האדמו"ר יעקב יצחק (מכהן כאדמו"ר בבורו-פארק, חתן ר' מנחם קליין), ר' חיים יוסף (ראש ישיבת פנים מאירות), המשפיע ר' אלימלך, המשפיע ר' נחמן. **מרבותיו:** ר' רפאל כהן, ר' שאול ברוק, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש), ר' מיכל יהודה ליפקוביץ

○ יפר מקורבו של רבינו ר' חיים ראט הי"ו מארה"ב: כשהייתי צעיר יותר, יום אחד הלכתי לתומי למקום מסוים, כשבידי תיק עם כסף רב ואלפי מסמכים יקרי ערך, ששייכים למפעל ענק שבבעלותי וששמרתי עליהם מכל משמר, אך לפתע כשקמתי ממקומי לחזור לביתי, אני מגלה לחרדתי כי כל התיק ותכולתו היקרה נעלמו.

עולמי חרב עליי, לא ידעתי מה אעשה, יאוש התגנב ללבי, וכך באתי לבית מדרשו של רבינו, כשראה אותי רבינו שם לב למצב רוחי הקודר, ושאל אותי: "מדוע פניך רעות היום, שמא דבר מה אירע עמך?" ואני שפכתי שיחי בבכי ובצער גדול על תיקי יקר הערך שנעלם ממני, ואיני יודע, מה אעשה.

רבינו ששמע את כאבי הגדול אמר לפליאתי, באופן ברור: "**גנב לקח ממך את התיק, ואל תחשוש, כי הגנב ימצא, בעזרת השם, ולא רק זאת, אלא כל האבידה תימצא עוד הלילה עם כל תכולתה ב"ה**". נדהמתי לשמע דברי רבינו, שהבטיח לי, כי אין לי מה להיות שרוי בדאגה, אך אמונת חכמים איתנה הייתה לי, וחכיתי כיצד יעבור עליי הלילה. ואכן לא יאומן: מדברי רבינו לא נפל דבר, לאחר מספר שעות אני מקבל טלפון מהמשטרה בעיר, שמצאו תיק שבו, יש מסמכים רבים וכסף רב, והם מבקשים שאבוא מיד לתחנת המשטרה, כדי שאוכל לתת סימונים, כי אכן מדובר בתיק אותו איבדתי.

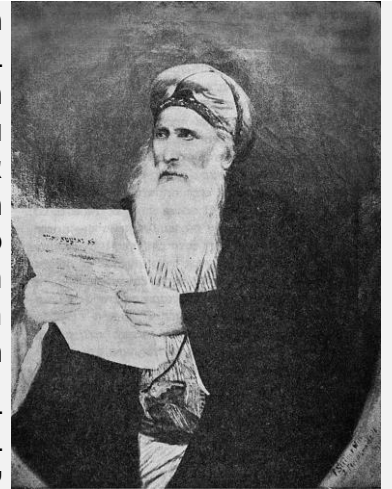
הלכתי לתחנה בלב חושש, מצד אחד אולי מצאו תיק, אבל אולי את המסמכים יקרי הערך לא ימצאו שם, ומצד שני - מה עם הכסף הרב שהיה שם. אולי השווד כבר רוקן את כל הכסף? אבל כחסידי נאמן לרבו הרחקתי מחשבותיי מכך, כי הרי רבינו הבטיחני נאמנה, כי כל התיק ישוב אליי ללא שום חסרון.

וכך באותן מחשבות אני נכנס למשרדי תחנת המשטרה, הראו לי את התיק היקר, וכך בזמן, שאני מוסר עדות וגם פרטים נוספים, מגלה לי השוטר, כי מדובר בגנב מומחה, שהצליח לכייס ממני את כל התיק, אך הם לא מצליחים להבין, איך לא נעלם דבר מהתיק, הוא הביא לי את התיק, ואכן לא נפל דבר מדברי רבינו, **גם המסמכים היקרים וגם הכסף הרב נמצאו בתיק, לא חסר דבר**.

החסיד הישיש ר' חיים הרבסט זצ"ל, מחשובי חסידי צאנז ובאבוב ובצעירותו משמשו בקודש של הרה"ק מוויליאמסוויץ ז"ע - ובאחרית ימיו התדבק ברבינו והיה לחסידו הנלהב חלה ל"ע במחלה קשה, מצבו התדרדר, ורבינו אינו מסיח דעתו בהעתרתו עליו בתפילה לרפואה שלימה. לביל שבת קודש האחרון בארה"ב, אף עלה רבינו ז"ע לבקרו בביתו עם קבוצה מצומצמת של מקורביו. רבינו מתעניין כל יום ויום אצל מקורביו בחו"ל ובני המשפחה, לדעת מה מצבו של חיים בן חיה.

במוצאי שב"ק י"ב טבת התבקש ר' חיים לעולמו. מתקשרים להודיע על כך לרבינו, משענה הטלפון שאל רבינו על אתר: "מה עם חיים בן יוסף!?!". הפעם הוא הזכיר אותו בשם אביו, מה שאין כן בכל פעם שאל עליו בשם אמו... דבר פטירתו של זקן החסידים לא נסתר ממנו וראינו עין בעין את רוח-קודשו. ארונו הוטס לארץ הקודש, ורבינו ליווה בדרכו האחרונה.

הראשון לציון הגאון הרב רפאל מאיר פאניז'ל זצ"ל המכונה 'המרפ"א' זיע"א- נולד בשנת ה'תקס"ד (1804) בטאטאר פאזארדז'יק שבבולגריה כבן יחיד להוריו. בשנת תקס"ז (1807), והוא כבן שלוש, עלה לארץ ישראל עם הוריו. כבן יחיד דאגו הוריו והכניסוהו לאחד ה'חדרים'. בשנת ה'תקע"ט (1819), בהיותו כבן 15 שנים בלבד נפטר אביו ומכספו של אביו לא הגיע לאלמנה והוא ואימו נותרו חסרי כל. בין השנים תקפ"ח- תקי"ץ (1828-1830) נסע בשליחות רבני ירושלים לתוניס, מרוקו, לוב ואלג'יר כשד"ר לגייס כספים לטובת עניי ירושלים. בשנת ה'תקצ"א (1831) נסע לערי איטליה בשליחות ישיבת חברון, ושם השלים בין היהודים שנחלקו לשני מחנות בקהילת רומא, פסק דינו של רבינו התקבל על כולם והמחלוקת שככה לחלוטין. כשהגיע הדבר לאוזני האפיפיור, הזמין את רבינו לסיור בגנזי הוותיקן, לחזות בשרידי כלי המקדש.

בשנת ה'תר"ג (1843) חזר לירושלים ומונה לנשיא כוללות הספרדים בירושלים ולראש בתי הדין. בנוסף היה ממונה על קופת התמחוי של העדה. הקים תלמוד תורה 'דורש ציון' לעדת הספרדים ואת הישיבה הגדולה 'תפארת ישראל'. בשנת ה'תרכ"ג (1863) יצא לשליחות נוספת במרוקו ובתוניס, ושם התפרסם כבעל מופת. ב-ט"ו באב ה'תר"ם (1880) נפטר הראשל"צ הגאון ר' אברהם אשכנזי, ורבינו מונה במקומו כראשל"צ. תפקיד אותו מילא עד יום פטירתו. היה אהוב ומקובל על כולם. רבינו פעל רבות לביטול עלילות דם. נפטר ב-י"ד טבת ה'תרנ"ג (1892). חי כ-88 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יהודה (סוחר ידוע ונחשב לאחד העשירים הגדולים). **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת וויזאנה (בת החכם ר' אשר הלוי, מגדולי רבני ירושלים. נישא בשנת ה'תקפ"א-1821). **בתו:** מרת וידה (נישאה לראשל"צ הגאון ר' חיים משה אלישר). **מספריו:** **ילב מרפ"א- מערכות בהלכה**, לפי א-ב, שו"ת, חידושים ודרושים **• לשון מרפ"א- שו"ת • חידושים על הרמב"ם • יתורה מציון- מחידושי תורתו.**

בשנת ה'תר"א חיפשו חכמי ישראל את גדול העיר כדי לשלחו לגולה. הם מצאו את רבינו כאדם המתאים ביותר למשימה זו. רבינו שם פניו לארצות צפון אפריקה. הדרך הייתה קשה והרת סכנות מחשש שודדים. מרוקו הייתה התחנה הראשונה ובהמשך הגיע לתוניס.

רבינו התקבל בפנים קודרות. כשביקש לדעת מדוע סיפרו לו, כי אותה שנה היא שנת בצורת. החורף התקרב אל קיצו, ובשל העובדה שאין גשם הרעב החל להראות את אותותיו ובני העיר התהלכו מודאגים עד מאוד, שכן בעוד זמן קצר הקיץ יגיע. רבינו ביקש לעזור ליהודים ולכן התעטף בטליתו והחל להתפלל מעומק הלב.

עוד בטרם סיים את תפילתו ענני גשם החלו להיראות בשמיים, ובזמן מועט החשיכו את שמי תוניס. גשם זלעפות ירד, והבארות התמלאו במים חיים תוך זמן קצר. השמועה על הנס, שאירע בזכות הצדיק הגיעה לידיעת היהודים, וזמן קצר לאחר מכן השמועה הגיעה אל בית-המלך. המלך ביקש לראות את הצדיק מחולל הפלאות.

כאשר רבינו נכנס לבית-המלך, המלך עמד על רגליו ביראת כבוד. המלך שאל את הצדיק במה יוכל להשיב לו כגמולו?, אולם רבינו השיב כי **'בורא העולם הוא זה שעשה את המופת'**. בו במקום ציווה המלך לערוך כתב מלכותי למען הרב ובו ביקש המלך כי בכל מקום בו יופיע הרב, יעמידו לכבודו משמר צבאי וסוס לרכב עליו. בנוסף, לאות הוקרה העניק לו לבוש רקום ואף מילא את כיסו בכספים רבים למען שליחותו. כשרבינו יצא מהארמון ליווה אותו המלך על לפתח ארמונו.

בזמן שהותו בתוניס אירע מופת נוסף על ידי הרב שפרסם את קדושתו בקרב היהודים והמוסלמים כאחד. היה זה כאשר הלך רבינו עם רבני המקום, והגיעו לקרבתו של גן מפואר בעיר המלוכה. רבינו, שהיה עסוק בשיחה תורנית עם המרא דאתרא, לא הבחין, שהוא מתקרב לשערי הגן.

בדרכם פנימה עצרו שומרי הגן ואמרו: "הגן סגור בשעות הערב". רבינו מסיבה כלשהי לא השגיח בדבריהם והמשיך בדרכו היישר לתוך הגן. השומרים, כשראו זאת, חסמו את דרכם של שאר המלווים באומרו: **"אסור להיכנס, בשטח הגן בשעות הערב משוחררים שני כלבים גדולים ורעבים לטרף!"**.

זעקת שבר יצאה מפי רבה של תוניס. חרדה עצומה ודאגה לשלומו של רבינו. בחרדה רבה עקב אחר דמותו המתרחקת של רבינו. לפתע הגיחו שני הכלבים מקצה הגן כשהם מבקשים להתנפל על רבינו, שחדר לתחומם. כשהם הגיעו לרבינו, נעץ בהם הצדיק את מבטו הקדוש, והם נעצרו באחת.

הצדיק החזיק את השרשראות, שהיו קשורים בצווארם ומשך את שני הכלבים אחריו, כאילו מדובר בכבשים ולא בכלבי תקיפה. זמן רב הוסיף לטייל בגן כשהשומרים מתבוננים בהשתאות. מעולם לא ראו מחֶזֶה מעין זה. כאשר יצא הצדיק מן הגן, ניגשו אליו מלווי היהודים בהדרת כבוד. המרא דאתרא שאל את הצדיק: "האם רבינו עשה זאת בעזרת קבלה מעשית?".

"לא", השיב הרב. "וכי פלא הוא?", תהה. "הרי הובטח לנו, כי 'מוראכם וחתכם! יהיה על כל תי'ת הארץ' (בראשית ט, ב). אין לי שום חשש מאף בריה שתזיק לי. החשש היחידי הוא מפני בורא העולם!". מעשה זה התפרסם ובני תוניס פתחו את כיסם לרווחה והוסיפו נדבות רבות לטובת עניי ירושלים. שליחותו של רבינו הוכתרה בהצלחה מרובה.

הגאון רבי חיים קרייסווירטא אב"ד אנטוורפן שבבלגיה זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ח (1918). מגזע אראלים ותרשישים. יחוסו מגיע לרבנו חיים הכהן רפפורט זצ"ל אבד"ק לבוב. נצר משפחת הגאון הגדול ר' יהונתן אייבשיץ. מגדולי תלמידי ישיבת חכמי לובלין שבפולין. מקורב של ראש הישיבה ואב"ד הגאון ר' מאיר שפירא.

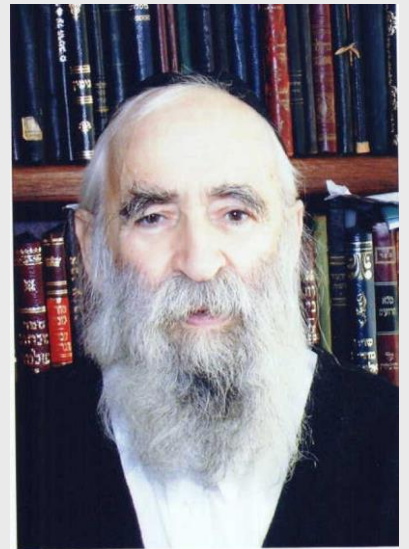
כבר בצעירותו נודע בשקדנותו והתפרסם בתואר העילוי מקראקא. הגאון ר' אברהם דובער שפירא כתב עליו בהיותו ר' חיים כבן 22 כי מדובר בעילוי נפלא, **גאון ובקי בע"פ בכל הש"ס עם תוספות והלכות הרמב"ם**. מחדש חידושים ובעל נימוסים מופלאים ומוסיף בסוף כי אינו מפרז כלל ועיקר אלא מחק מהסאה רבות. עם פלישת הגרמנים לפולין, הקב"ה עזר לו להימלט לליטא ולאחר מכן עלה לארץ. בסוף מלחמת העולם השנייה חזר לפולין כדי להציל ילדים יהודים, שמצאו מקלט בכנסייה. בשנים ה'תש"ח-ה'תשי"ד (1947-1953) עלה לארה"ב ושימש כראש-ישיבה.

בשנת ה'תשי"ד (1953) נתמנה לכהן כרבה של אנטוורפן בניסיון לבנות מחדש את הקהילה שם, תפקיד בו כיהן עד לפטירתו. פעל רבות למען יתומים ואלמנות. השיא כלות רבות. לא הייתה כלה בעולם שפנתה אליו והוא לא סייע לה בסכומים אדירים. נודע בחסדיו המרובים והמופלאים. חילק את כל משכורתו לנזקקים. ענוותן. גאון אדיר. בעל חסד מופלא. ייסד את ישיבת מרכז התורה בישיבה בירושלים. נפטר ב-ט"ז טבת ה'תשס"ב (2001). חי כ-83 שנים. ציונו בהר-המנוחות בחלקת הרבנים החדשה בירושלים. בהלווייתו השתתפו אנשים מכל רחבי אירופה.

אביו: ר' אברהם יוסף ושרמן הי"ד (אב"ד וואיניטש ומ"ס בית אברהם. ניספה במחנה טרבלינקה עם אשתו וילדיו שלום מרדכי, נתן דוד, יהודה, וחיה גנדל. ר' חיים היחידי שניצל מהמשפחה). **אמו:** מרת פרלה (בתו של רבי אהרן קרייזוירט מוואיניטש).

סבא: ר' יעקב שרמן ממאגנישוב.
אשתו: בתו של המשגיח בישיבת סלבודקה, הגאון הצדיק ר' אברהם גרודז'ינסקי.

הרה"ג מרן חיים קניבסקי שליט"א סיפר על הגאון ר' חיים קרייזוירט זצ"ל שהיה אחד מעמודי עולם התורה, **שכאשר היה דורש ברבים, היה מרטיב מדי פעם את אצבעו בלחלוחית פיו, ועשה עצמו כהופך את הדף**. וכאשר נשאל על הנהגתו זו, התברר שהגאון – **שזכר את כל התורה** – כשהיה מצטט בע"פ גמ' פלונית ממקום אחר, היה זוכר את מיקומה של הסוגיה בעמוד, ושהיה צריך, **במהלך הציטוט בע"פ, 'להפוך את הדף', הרי שבתנועה אינסטנקטיבית עשה עצמו כהופך את הדף, ועובר לדף הבא....**

הצדיק נודע בבקיאותו העצומה בכל הש"ס, אשר היה שגור על פיו בעל פה. ומספרים, שפעם הזדמנו יחד מרן הרב הגאון אלעזר מנחם מן שך ורבנו בחופה וכיבדו את ר' חיים בברכה. לפני שברך, ביקש הלה לפליאת כולם, שיביאו לו סידור כדי שהוא יברך את הברכות מתוכו. לאחר שהסתיימה החופה פנה אליו הרב שך ושאל: "לשם מה כבודו צריך סידור, הרי אתה יודע את כל הש"ס בע"פ ובגמרא (בכתובות) מופיע כל סדר הברכות, אם כן, יכולת פשוט להקריא את הברכה מהגמרא?". ענה לו: "אתה צודק, אבל אם אקרא מתוך הגמרא, אני לא אדע היכן להפסיק..."

עשיית החסד המדהימה של הצדיק הייתה ידועה לכל עוד משחר נעוריו, והתעצמה בעקבות שיחה, שהייתה לו עם מרן הסטייפלר בתקופה בה חלה והמצב החמיר עד כי הרופאים נואשו מחייו. כאשר סיפר לר' יעקב ישראל על חוות דעתם של הרופאים הלה יעץ לו לעסוק בהכנסת כלה. בהטעימו: "בכל בוקר אנו קוראים אלו דברים, שאין להם שיעור. הכנסת כלה כתובה בין ביקור חולים להלוויית המת, ולכן, יש בכוחה להציל אף משערי מוות. ומני אז הגביר עוד יותר את עיסוקו בחסד עם הדגשה על הכנסת כלה. לא הייתה כלה מכל העולם שביקשה ממנו עזרה, והוא לא סייע לה בסכומים עצומים, ממש בלי שיעור.

הצדיק סייע ליהודים בכל כוחו ובכל אתר ואתר, וגם חיתן מתחילה ועד סוף ילדים של גדולי תורה. **לא רק שעסק בחסד, אלא שהחסד היה ממלא אותו שמחה עצומה. הוא היה ממש מלא שמחה**. כך הוא רקד ברחוב, אחרי שחיתן את הילד האחרון שהיה ממשפחה של יתומים, שהיו נכדים של אחד מגדולי הדור והרגיש שמדובר בבניו ממש.

פעם אחת שידך בן של גביר גדול, והלה כאות הוקרה לצדיק נתן דמי **שדכנות מופלגים בסך מאה אלף דולר!** בתוך פחות מחצי שעה כבר לא נשאר זכר מהסכום העצום... **מיד עשה כמה טלפונים וחילק את כל הכסף לנזקקים**. הייתה לו שמחה עצומה מהעיסוק בחסד. בתור רב ראשי היה מקבל משכורת ממשלתית שהייתה מכובדת כראוי למעמדו. והוא חילק אותה עד הסוף. ראשי הקהילה היו מתחננים בפניו שלפחות עד שיגיע הביתה לא יחלק את כל הכסף... וכל זה לא עזר, עד שמינו לו שומר שהלך אתו הביתה...

אחד ממקורביו הגדולים ר' זלמן אשר במשך שנים לא משה ידו של מתחת ידו של הצדיק סיפר: "לפעמים היה קורא לי בערב שבת וממש מתחנן אליי שאלווה אותו אל הבנק. 'אני משמש כאפוטרופוס של יתומים, ואני חייב להעביר אליהם כספים. הם אינם יכולים להמתין עד לאחר השבת', נימק. באותם מקרים הוא היה נוהג להבטיח לי עוה"ב, אם אכן אלווה אותו. הוא היה נוהג לומר לי: 'למוסדות התורה כבר יהיה מי שידאג, אבל מי ידאג לאלפי האלמנות והיתומים?'. לא אחת התבטא ברתת: 'אני מפחד מאנחה של אלמנה'.

רבי יעקב וולף קראנץ - המגיד מדובנא זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"א (1741) בעיירה זעטיל, שליד ווילנה. נפטר ב-י"ז טבת ה'תקס"ה (1804). חי כ-63 שנים. על מצבת קבורתו חרוטות המלים: "יבא יעקב שלום לפ"ק, הדרשן הגדול והמפורסם, אשר שמעו הלך בכל המדינות, לפניו לא היה, ואחריו לא יקום כמוהו, יש אשר רוח אלוקים דובר בו מורנו ורבנו רבי יעקב מגיד מישרים בן מורנו ורבנו רבי זאב ז"ל".

ידוע שעל כל נושא היה מיד מביא המשל מתאים לו בדיוק. התמיד בלימודו וכבר בהיותו נער ידע בעל-פה את מסכתות: ביצה, ברכות, חגיגה, חולין, יומא, מגילה, מועד קטן וסוכה. בשנת ה'תקי"ח (1758) בגיל 18 הגיע למזריטש ושימש כדרשן במשך כשנתיים, עבר לז'ולקוב ולאחר מכן לדובנא בה כיהן במשך 18 שנים.

אף שהיו מגידים רבים, הוא המפורסם שבהם. הוא חי בתקופתו של הגאון מווילנה שביקש ממנו שיטיף מוסר גם באוזניו. בתחילה סירב, אך משהתעקש הגאון, אמר לו המגיד כי חיסרון יש בצדקותו שהיא בהסתגרות בד' אמותיו וחסרה בה הגדולה שבצדיקות הנותרת על אף התחככות בחיי היומיום.

בכל לילה ערך תיקון חצות, ולאחר מכן למד עד אור היום, התפלל שחרית, המשיך את לימודיו בבית המדרש עד עת מנחה, אכל מעט ושוב חזר לבית המדרש למסור שיעור באגדה בהלכה עד שעות הלילה המאוחרות. בהתאם לבקשתו, שמש בית המדרש - ר' בעריש פלאם, היה אחראי להודיע לו על כל מקרה לא טוב, שארע לאחד מתושבי העיר היהודים ומיד המגיד היה מפסיק מעט את לימודו ואומר בבכייה תהלים. לפני פטירתו בשנת ה'תקס"ה (1804), העיד על עצמו שמגיל 18 לא עבר חצות לילה בו ישן, ובכל יום שני וחמישי היה צם. בכל כתבי הגר"א מוילנה, שהשאיר אחריו ושנכתבו בכתב ידו, אין אנו מוצאים אף מכתב ידידותי אחד. הגאון מווילנה, שתורת ה' הייתה חפצו, לא הייתה דעתו פנויה לכתוב מכתבי ידידות, רק למגיד מדובנא היה שולח מכתבי ידידות וגעגועים.

רבי יעקב הצטיין במשלו המכוכמים הקולעים לגופו של כל רעיון, משליו היו לקוחים מעולם המציאות שבחיי היום-יום. הם היטיבו להמחיש ולקרוב אל השכל כל רעיון נשגב שביקש להנחיל לשומעיו. הצטיינותו כממשיל משלים דומה שהעפילה מעט על גדלותו האמיתית והמושלמת ברם כל הקרוב אצל תורתו ובקי בספריו מכיר אל-נכון כי מדובר כאן בגאון בחסד עליון ובקי נפלא בעל שליטה בנגלה ובנסתר, אשר משנת חיים מסודרת לו בהשקפה נכונה על-פי דברי חז"ל.

אביו: ר' זאב וואלף. **מספריו:** יאוהל יעקב • ספר המידות: ביאור בתורת מידות האדם בשמונה שיעורים • ספר משלי המגיד מדובנא: ליקוט המשלים מספריו • קול יעקב: על חמש מגילות.

דוע מאמר רבותינו: "כל המגדל יתום בתוך ביתו- מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו". אולם בסיפור המופלא הבא, נגלה שלא רק כאילו ילדו אלא מעבר לכך: מסופר על המגיד מדובנא רבי יעקב קראנץ זצ"ל שגידל בביתו ילד יתום. ילד זה, אביו היה מחזר עמו על הפתחים, מתגורר בבית הכנסת, ולן בבית "הכנסת אורחים". והנה לפתע נפטר האב, והילד האומלל נותר בודד וגלמוד. אסף אותו המגיד לביתו. גידלו וחינכו, עד שגדל ונעשה לגאון הדור – הוא הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל. כאשר נפטר המגיד מדובנא לעולם שכולו טוב, הראו לו ספרים רבים שחיבר. תמה המגיד ושאל: "ספרים אלו, הלא אינם שלי? לא אני חיברתי אותם ואיני יודע עליהם". השיבו לו: "נכון, באמת אלו ספרים שחוברו על ידי הגאון רבי שלמה קלוגר. אך מכיוון שאתה גידלת אותו- הצלת את גופו ונפשו והיית הגורם לכל הצלחותיו. לפיכך משייכים ומיחסים אליך גם כן את כל הספרים האלו שחיבר".

משליו: אחד העניים, שדרכו הייתה לפשוט יד הצליח מעל המצופה וכיסו תפח בכספי נדבה. בשמחה ובטוב לבב חזר לצריף, שבו הוא מתגורר ובצעקות רמות וריקודים סוערים אמר לרעייתו: "מעתה אנו עשירים. נוכל לחיות ברווחה ולקנות את כל מה שלבנו חפץ. ראי", והחל להוציא את כל הכספים אותם אסף והניחם על השולחן.

אשתו החלה מונה את המטבעות שלא היו אלא אגורות. בסיום פנתה אליו ואמרה: "סה"כ מדובר ב-300 קופקות, שאינן אלא 3 רובלים! וכי מה ניתן לרכוש ב-3 רובלים?". הנמשל - חיי האדם. כאשר הוא פורט את חיייו בימים- נראים חיייו ארוכים, חיי נצח. כאשר מונה אותם בשנים- מגלה כי לא מדובר בהרבה זמן. כאשר מונה אותם בשמיטות- מגלה כי כל חיייו מסתכמים בכ-10 שמיטות. אולם, אם מונה אותם ביובלות- מגלה, שכל חיייו אינם אלא יובל וחצי. לפיכך עליו למהר ולנצל כל רגע בחייו לעבודת ה' ולקיום מצוותיו לבל יטעהו היצר בחייו הקצרים.

○ **וחר שלח שליח,** כדי שיביא לו מטען מהנמל. אחרי הרבה זמן הגיע השליח, מתנשף ויגע, כפוף ומזיע, כורע תחת עומס המטען, והכריז בשארית כוחותיו באוזני הסוחר: "הבאתי לך את החבילה המבוקשת" זה הגיב מיד: "לא נכון. זו לא החבילה שלי". "עוד לא פתחת אותה", שאל אותו השליח, "למה אתה אומר זאת?". ענה לו הסוחר: "פשוט מאוד. החבילה שלי לא כבדה, ומי שיישא אותה לא יתנשף. אם אתה מתנשף - זו אינה החבילה שלי". כך המשיל המגיד מדובנא את עבודת ה' הגורמת סבל וקושי לבעליה. אם זה קשה מדי- זו לא עבודת ה' הנכונה והראויה, שכן היא אמורה להיות נעימה ומתוקה.

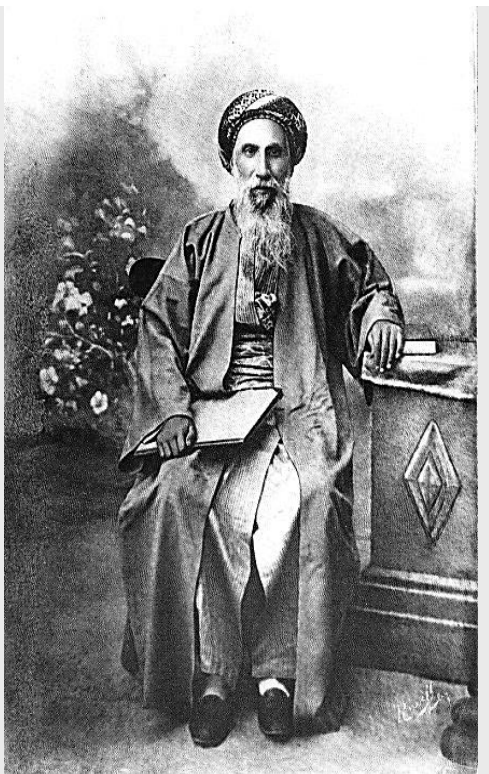
○ **פרי מגיע לשוק בחורף** והוא לבוש בגדים חמים. נכנס לחנות בגדי משי וביקש לקנותם. המוכר נטל בגד במידתו ומסר לו אותו. בינתיים הולך הכפרי ומודד את הבגדים, מודד שוב ושוב, ומגלה שהם דחוקים עליו ואינם מתאימים לו כלל. "אתה מהתל בי?" הוא קורא בכעס לבעל החנות. "הבגדים לא מתאימים". הולך עימו בעל החנות בכדי להבין, הכיצד הבגדים אינם מתאימים למידותיו, ואז הוא מגלה, כי הכפרי מנסה ללבושם על בגדיו הבלויים ומיד אמר: "הבגדים מתאימים. פשוט עליך להוריד קודם את הבגדים העבים, שאתה לובש אחר כך- ורק אז ללבוש את המשי". הנמשל הוא התורה, שאינה נוחה לאדם ואינה מתאימה לו, כל עוד הוא עטוף בבגדים אחרים, הלא הם התאוות וההבלים.

חכם הרב אברהם משה הלל זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ץ (1820) בבגדד. השם השני משה הוא שם האב ושם המשפחה נגזר משמו הפרטי של הסב כפי שהיה נהוג אז בבבל. עוד מצעירותו ניכר כבעל כשרונות מבורכים וכח זיכרון עצום! כל ימיו לא מש מאהלה של תורה וקבע את מושבו בישיבת 'בית זילכה'.

שימש כדיין ואב בית-דין ואף התבקש שלוש פעמים לכהן כחכם באשי של בגדד. בשנת ה'תרמ"ד (1883) התמנה במקומו של החכם באשי חכם אלישע דנגור זצ"ל (הרב אלישע הוכרח להתפטר ממשרתו עקב מחלוקת קשה שפרצה בעיר). בהתחלה רבינו התנגד למינוי בגלל ענוותנותו, אך לאחר לחצים מצד החכמים ומפני אהבת השלום והוראת רבו הסכים להיבחר למשרה זו. רבינו התנה כי תיכף כְּשֵׁי־מֵצֵא רב מתאים ימנו אותו במקומו (ואכן בשנת ה'תרמ"ה - 1884 השיבו את ר' אלישע דנגור על מקומו).

בשנת ה'תרמ"ו (1885) חכם אלישע התפטר ממשרתו בגלל זקנותו, ורבינו מצא שוב את מקומו כחכם באשי. בשנת ה'תרע"ה בגלל מלחמת העולם הראשונה נאלצו להביא רב ראשי מקושטא לאור קשיי העניינים בממשלה. שוב, שימש כחכם באשי לאחר מכן.

גאון בנגלה ובנסתר. מופיע בחתימת שבעת חכמי בגדד, שנתנו הסכמה לספרו של רבו המובהק 'זבחי צדק'. רבינו יצא לאסוף מגבית עבור בעלי בתים מחוסרי בגדים. היה מראשי חברת 'שומרי מצווה' שתפקידה היה לדאוג לחינוך (בפרט של יתומים ובני עניים), נישואי יתומים ובני עניים, אסיפת כספי צדקה וסיוע בשמירת המצוות והכשרות. רבינו גם שימש כנציג במועצת 'הועד הגשמי'.

נפטר ב-י"ז טבת ה'תר"ץ (1920). חי כ-100 שנים. ציונו בבגדד שבעירק.

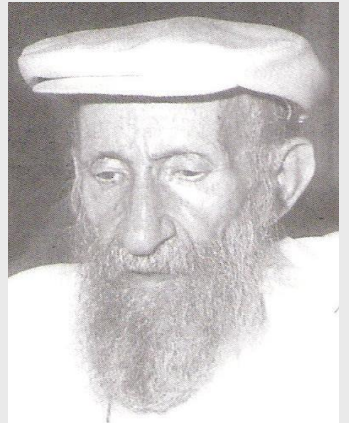
אביו: חכם ר' משה. **סבו:** חכם ר' יחזקאל הלל. **אחיו:** חכם ר' מאיר משה. **מרבותיו:** חכם ר' עבדאללה סומך. **נשותיו:** מרת רבקה לאה (זיווג ראשון), מרת מסעודה (זיווג שני). **ילדיו:** מאשתו הראשונה נולדו להם חמישה בנים וחמש בנות. מאשתו השניה נולדו להם שישה בנים ושתי בנות.

במסגרת תפקידו הרם של רבינו בנשיאות העדה, בני עירו ראו עין בעין איך רוח אלוקים שוכנת בקרבו. קדושתו וישרותו היו שם דבר במקומו. היה רחמן ולא סבל צערן של ישראל. עד ראיה מילדי שכונתו מספר עליו מעשה פלאי: בזמן שרבינו התגורר בבגדד, ביום שישי אחד בשעות אחה"צ נפסקו המים בצינורות בכל השכונה. אנשים שהיו בעיצומן של ההכנות לקראת השבת הקרובה, רצו לרבינו להתנות לפניו את צערם וכאבם. הם ביקשו ממנו שיפעל ברוח קודשו לחדש את זרימת המים, כדי שיוכלו לגמור את ההכנות עבור השבת הקרובה. הם באו קבוצות קבוצות לבית הרב וחילו פניו לפעול בעניינם. הרב שחש את כאבם הגדול, הניח את ידיו הקדושות על אחד מהברזים שבביתו וקרא בקול רם: "קול ה' על המים". רבינו חזר על כך שבע פעמים. **ונהנה עם סיום דבריו המים חזרו לזרום בצינורות כל הבתים, לשמחת דיירי השכונה המרובים. הדבר היה לפלא ולאות כי גדול כוח פיהן של צדיקים, הגוזרים ומתקיימת גזירתן!**

נכדו הרה"ג ר' יעקב משה הלל שליט"א, ראש ישיבת 'אהבת שלום' בירושלים סיפר על חכמת הנסתר של רבינו: פעם במחיצת הרה"ג הרשל"צ כמוה"ר יצחק נסים זצ"ל הייתי ושוחחנו אודות גדולי רבני עיר מולדתנו בגדד, ובפרט אודות סבי הרה"ג ר' אברהם משה הלל זצ"ל. הרב קם, נכנס לחדרו והוציא איגרת בכתב יד סבי זצ"ל ששלחו לאחיו הגדול של הרב נסים (ר' יחזקאל עזרא רחמים זצ"ל, מח"ס 'עצי היער'). הרב נתן לי אותה במתנה, ואמר לי, שזכור לו שישנם תחת ידו עוד כמה מכתבים כאלו ואינו זוכר את מקומם. כאשר ימצאם - יתנם לי. כאשר עיינתי בתוכן המכתב, **ראיתי שכולו מיוסד על פי לשונות האריז"ל והרש"ש בעומק הקבלה ועוסק בעניין חישוב הקץ.**

מכיוון שהייתי רגיל תמיד להראות לרה"ג המקובל הרב סלמאן מוצפי זצ"ל את סוג ה'מציאות' האלו שהיו מגיעים לידי, לכן הראיתי לו את המכתב. הרב השתומם שעה חדה ונרגש מאוד על מחזה זה. לאחר מכן, הסביר לי מדוע התרגש כל כך ממכתב זה. פעם אחת סיפר לו הרה"ג המקובל ר' סלמאן אליהו זצ"ל (מח"ס 'כרם שלמה'), שהיה לו שיג ושיח עם הרה"ג ר' אברהם משה הלל זצ"ל. רבינו לא עסק בחוכמת הקבלה וכבר הגיע לימי הזקנה, כבן שבעים שנה, וכבר היה מגדולי רבני בבל בזמנו. הרב סלמאן אמר לו בלשון זו: **"אדוני הרב, דע לך כי בגלל שאינך לומד את חכמת הקבלה, על כן תצטרך לחזור בגלגול, ואפילו אם שוב תגיע לרמות גדולות להיות אב"ד וחכם באשי, בכל זאת שוב ושוב תחזור בגלגול, עד שתלמד את חכמת הקבלה".** דבריו עשו פירות ורבינו התחיל לקבוע עיתים ללימוד הקבלה. עד כאן שמע מפיו. ראה זה פלא שהתחיל בלימוד זה בזיקנותו, מגיל שבעים ואילך, ואכן חי עד למאה שנה לערך ועשה חיל בלימודו. **לכן עתה, כשראה ממכתב זה שאכן רבינו עשה חיל בחכמה זו, והתעלה בה מאוד כפי שמוכח מדבריו שבמכתב, השתומם ממראה זה. בכך התאמת אותו סיפור ששמע, וראה איך שדברי ר' סלמאן אליהו זצ"ל עשו פירות. אמר לי: "לולי ראיתי זה עתה מכתב זה כתוב וחתום במו ידי, לא הייתי מאמין!".** (קובץ מקבציאל)

בשנת ה'תרע"ה, כשמלחמת העולם הראשונה היתה בעיצומה, גויסו יהודים רבים לצבא. בערב חג השבועות רבינו הלך למושל הצבאי, וביקש ממנו שישחרר את החיילים היהודים למשך החג. המושל ענה לו שאינו יכול מכיוון שהוכרז מצב חירום, וזו עת מלחמה. הצבא במצב הכן, בכוננות מלחמתית, ובפקודת ראשי הצבא אסור לשחרר אף חייל. הצדיק לא אמר נואש. הוא אחז בידו את זקנו הצחור כשלג, ואמר: "אנא, עשה למען זקני הלבן". המושל לא היה יכול לעמוד בפני הבקשה, ולחיילים היהודים הייתה אורה בחג מתן תורה!

הרב הגאון המקובל סלמאן מוצפי זצ"ל - נולד בליל שבת קודש כ"ז שבט ה'תר"ס (1899) בבגד שבעירק. בצעירותו עבד אצל הגביר מנחם דניאל, שהיה אחד מעשירי בגדד ומהמקורבים למלוכה, ושימש כמנהל עסקיו. הדבר לא מנע מרבינו לקבוע שעות רבות ביום ללימוד. בהיותו כבן 17 שנים בלבד כבר החל ללמוד את תורת הנסתר. בהיותו כבן 19 שנה הוסמך למול ובהיותו בן 21 הוסמך לרב ושוחט ובודק. **גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בקי עצום בכל כוונות הרש"ש. צדיק גדול ועניו. בכה כל ימיו על צער השכינה הקדושה.** בשנת ה'תרצ"ה (1935) עלה לארץ והשתקע בשכונת הבוכרים בירושלים. בשנת ה'תש"ב (1942) יסד את ישיבת 'בני ציון'. הירבה בסיגופים ותעניות. ישן כשלוש שעות בלילה וביום שהרגיש צורך ישן כחצי שעה נוספת. עניו מופלג, למרות שהמקובל הצדיק רבי יהודה פתיה זצ"ל הסמיכו ל'חכם' הקפיד מאוד שלא יכנוהו בתואר זה. דאגת הכלל והפרט הייתה תמיד מול עיניו. מידי יום ביומו היו משכימים לפתחו אנשים רבים כדי להיוועץ עמו ולקבל את ברכתו. הרב לא חסך מעצמו כל מאמץ כדי להקל מסבלם של הפונים אליו. נפטר בי"ז בטבת ה'תשל"ד (1974), חי כ-75 שנים. במסע ההלוויה השתתפו אלפי אנשים. גאוני ירושלים נשאו הספדים על רבנו וקוננו בבכי ותמרורים על הצדיק הקדוש שכל ימיו הגן על ישראל בתפילותיו ובתחנוניו. נטמן בהר המנוחות ליד קברו של הגאון הצדיק ר' ניסים כדורי- ידיד נפשו של רבינו כל חייו.

אביו: הגאון הרב ציון מאיר. **אמו:** הרבנית פרחא. **אשתו:** הרבנית טובה. **בניו:** הגאונים ר' בן-ציון (ראש כולל 'בני ציון'). ר' יהודה (ראש ישיבת 'מנחת יהודה'). **חבריו:** ר' ניסים כדורי חזן, ר' יעקב מוצפי, ר' אפרים אנקאוה, ר' ששון הלוי. **מרבותיו:** הגאונים המקובלים ר' יהודה פתיה, ר' חיים שאול הכהן דוויק, ר' יעקב מונסה, ר' צדקה חוצין. **חתנו:** המקובל הגאון ר' דוד בצרי שליט"א. **מספריו:** **ישפתי צדיקים** - סדר לימוד ותפילות על קברי צדיקים **יהגות על תשעת חלקי סידור הרש"ש** **פירוש מלוקט** - על קוהלת ומסכת אבות **יחידושים** - על נושאים שונים בנסתר ובנגלה **סדר תיקון העוונות וסיגופים הכללי** **יהאלף לך שלמה** - ביאור על עץ חיים ו'נהר שלום'.

כאשר רבנו היה נער בן 9 שנים, כאשר הרב הגאון המקובל חכם יוסף חיים זצ"ל התבקש לשיבה של מעלה, גמלה בלבו החלטה להיות מופרש ומובדל מענייני העולם וכל מעייניו היו נתונים לתורה בלבד. **הוריו בהיותם מודעים להתנהגותו הקיצונית של בנם, חסו עליו וניסו למתן את דרכו, אך הוא נשאר בשלו.** גמר בדעתו כי עליו לקום מדי לילה בשעת חצות ולעסוק בתורה עד אור הבוקר. ולמה יתנהג במדרגה פחותה מאביו.

בפניו עמדה השאלה כיצד יתעורר בחצות, חשב מצא עצה, **לקח חבל קצהו האחד כרך סביב ידו, וקצה השני קשר לבריה הדלת, והיה כאשר יקום אביו בחצות וימשוך בבריה הדלת תמשך ידו ויתעורר,** ושבויעים הצליחה השיטה אך לילה אחד השגיח אביו בחבל הקשור ומנעו בכך. אלא שחז"ל אמרו: "אין דבר העומד בפני הרצון".

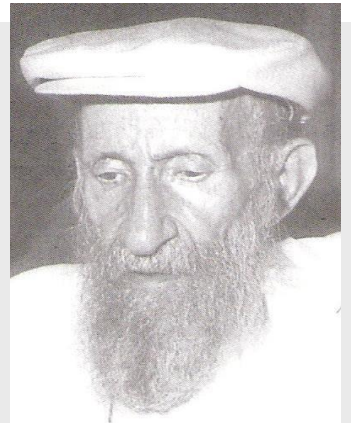
שיטה חדשה נמצאה, קשר ידו בחבל וקצהו שלשל דרך החלון לאחורי הבית שלשל דרך החלון לאחורי הבית וביקש מחברו אשר הוריו היו מרשים לו לקום בחצות כי יעבור על יד ביתו וימשוך בחבל, מדי לילה אחר צאת אביו מהבית היה בא אותו חבר ומעירנו, יחד היו הולכים לביהמ"ד ויושבים בהיחבא ולומדים עד עלות השחר, משך שעתיים מוסר ואח"כ תלמוד, ספרי **שבט מוסר**, ראשית חכמה, **חובת הלבבות** ופלא יועץ למדו על פה, **ואת דרך בעלי המוסר קיימו הלכה למעשה.**

ל ימים ספרה אמו של רבינו: "בני בכורי נשמה טהורה בקרבו, בהיותו בן עשר שנים מדי ליל שבת קודש היה עומד בחצר הבית וקרא את כל ספר התהלים מעומד לאור הלבנה, הכותל שעל ידו היה מתפורר ומט ליפול, כל הפצרותי כי ייכנס לבית ויקרא תהלים בפנים עלו בתוהו, כי סירב להפריע את שנתם של אחיו הקטנים".

בהשתטחו על קבר האר"י, נהג לשבת על הקרקע וכל הקהל הרב שמנה קרוב למאה איש הצטופף סביבו, הכל האזינו שעות ארוכות לדברי התורה הנעימים והנפלאים שהשמיעם. באחד מביקוריו שם ביושבו במקומו הקבוע, היה מדי זמן קצר פונה ונשען על צידו ומאריך את רגליו שהתעייפו מהשיבה הממושכת על מקום אחד.

אחד מציבור תלמידיו ראה והנה נחש ארסי מסתתר בתוך חור בקרבת הקבר ורבנו לא הבחין בו, כשהאריך רבנו רגלו - נכנס הנחש למאורתו, וכשאספה בחזרה - יצא הנחש ועמד בקרבתו, והדבר המוזר נשנה פעמים אחדות במשך הלימוד במקום, משנסתיימה התפילה חזר הנחש בשקט למאורתו. ניגש אותו אדם לרבנו ואמר לו את המעשה וסיים: "עתה ידעתי כי איש קדוש אתה". רבנו גער בו: "לא היה לך לסמוך על הנס, והיה לך להזהירי מיד".

בשנת תרצ"ז סיים את לימוד כל הכוונות והחל לכוון הכל בבת אחת. באותם ימים חלתה הרבנית, אמו של רבנו חששה כי הסיבה למחלת כלתה הוא עסקו בכוונות ובשמות הקודש של בנה וביקשתו לחדול מיד. בשתי הפעמים הראשונות הסכים לוותר וזאת בתקופה של שנה בכל אחת מן הפעמים. בפעם השלישית לא יכול היה לוותר לה. לקחה עמו והלכה אל ראשי המקובלים בירושלים: ר' סלמאן אליהו זצ"ל (בנו הוא הרה"ג המקובל אליהו מרדכי) והגאון ר' אפרים הכהן זצ"ל. שוחחו עמו הרבנים ובפניהם הרצה את לימודו בסידור הכוונות ושעה ארוכה שוחחו עמו בדברי תורה, משסיים עמדו שני המאורות ואמרו לאמו: "בנך זה מכון מושלם ומוסמך הוא, ובקי בסידור הרש"ש יותר מאתנו! מובטח לך שהוא גדול בתורה ועתיד להגן על כל העולם בתפילותיו. אנחנו אחראים כי שום נזק לא יקרה לסובבים אותו ח"ו מעסקו בכוונות".

הרב הגאון המקובל סלמאן מוצפי זצ"ל - נולד בליל שבת קודש כ"ז שבט ה'תר"ס (1899) בבגד שבעירק. בצעירותו עבד אצל הגביר מנחם דניאל, שהיה אחד מעשירי בגדד ומהמקורבים למלכות, ושימש כמנהל עסקיו. הדבר לא מנע מרבינו לקבוע שעות רבות ביום ללימוד. בהיותו כבן 17 שנים בלבד כבר החל ללמוד את תורת הנסתר. בהיותו כבן 19 שנה הוסמך למול ובהיותו בן 21 הוסמך לרב ושוחט ובודק. **גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בקי עצום בכל כוונות הרש"ש. צדיק גדול ועניו. בכה כל ימיו על צער השכינה הקדושה.** בשנת ה'תרצ"ה (1935) עלה לארץ והשתקע בשכונת הבוכרים בירושלים. בשנת ה'תש"ב (1942) יסד את ישיבת 'בני ציון'. הירבה בסיגופים ותעניות. ישן כשלוש שעות בלילה וביום שהרגיש צורך ישן כחצי שעה נוספת. עניו מופלג, למרות שהמקובל הצדיק רבי יהודה פתיה זצ"ל הסמיכו ל'חכם' הקפיד מאוד שלא יכונה בתואר זה. דאגת הכלל והפרט הייתה תמיד מול עיניו. מידי יום ביומו היו משכימים לפתחו אנשים רבים כדי להיוועץ עמו ולקבל את ברכתו. הרב לא חסך מעצמו כל מאמץ כדי להקל מסבלם של הפונים אליו. נפטר ב-י"ז בטבת ה'תשל"ד (1974), חי כ-75 שנים. במסע ההלוויה השתתפו אלפי אנשים. גאוני ירושלים נשאו הספדים על רבנו וקוננו בבכי ותמרורים על הצדיק הקדוש שכל ימיו הגן על ישראל בתפילותיו ובתחנוניו. נטמן בהר המנוחות ליד קברו של הגאון הצדיק ר' ניסים כדורי- ידיד נפשו של רבינו כל חייו.

אביו: הגאון הרב ציון מאיר. **אמו:** הרבנית פרחא. **אשתו:** הרבנית טובה. **בניו:** הגאונים ר' בן-ציון (ראש כולל 'בני ציון'). ר' יהודה (ראש ישיבת 'מנחת יהודה'). **חבריו:** ר' ניסים כדורי חזן, ר' יעקב מוצפי, ר' אפרים אנקאוה, ר' ששון הלוי. **מרבתי:** הגאונים המקובלים ר' יהודה פתיה, ר' חיים שאול הכהן דוויק, ר' יעקב מונסה, ר' צדקה חוצין. **חתנו:** המקובל הגאון ר' דוד בצרי שליט"א. **מספריו:** **ישפתי צדיקים - סדר לימוד ותפילות על קברי צדיקים יגהות על תשעת חלקי סידור הרש"ש יפירוש מלוקט - על קוהלת ומסכת אבות יחידושים - על נושאים שונים בנסתר ובנגלה יסדר תיקון העוונות וסיגופים הכללי יהאלף לך שלמה - ביאור על עץ חיים ו'נהר שלום'.**

בן 5 שנים היה רבינו כשנכנס למדרש ת"ת, ובן 6 שנים כבר ידע את פרשיות התורה על טעמיהן ודקדוקיהן על פה כקורא בתורה, שבת אחת בשעת קריאת התורה בביה"כ טעה החזן, והציבור לא הבחין בטעותו. **רבינו צעק בקול והחזיר את הקורא**, סבו ברוב צניעותו הסתירו מאחורי גלימתו מפני הקהל המופתע מקולו של הילד הבקיא בדקדוקי הקריאה.

מקרה היה והגביר דוד אמו של רבינו הגיע לביקור בעיר והתאכסן אצלם משך שבועות אחדים. בליל שבת קודש הסיבו כולם לסעודה ראשונה של שבת, ורבינו ערך את סדר הקפות השולחן ואמירת "שלום עליכם". האורח שהיה יהודי אמיד ותקיף התערב בסדר ושינה ממנהגי בני הבית, משהעמידו רבינו על מנהג הבית המבוסס עפ"י תורת האר"י, העיר לו האורח כי אינו חפץ בעצות של צעירים ממנו וכי המנהג שלו הוא הנכון. רבינו שתק ונשא בצער מה את הפגיעה.

חלפו שנים ממקרה זה, וביום אחד נמנם רבינו בצהרי היום בביתו והנה בחלומו דוד אמו ניצב למולו ואומר לו: **"באתי לבקש ממך מחילה כי פגעתי בכבודך בפני בני הבית באותו ליל שבת-קודש ועל כי הצדק היה עמך"**. רבינו הגיב בחיך: "באותה שעה פירשתי בפי כי הנני מוחל לך בלב שלום". כשהתעורר שאל את אמו אם ידוע לה משלום דודה, והשיבתו: "לפני יומיים קיבלתי מכתב ממנו והוא דורש בשלום כולם". למחרת בבוקר שלחה אמו לקרוא את רבינו ואמרה לו: "אמור את האמת, מדוע שאלת אתמול משלום דודי?". תחילה התחמק אך משלחה עליו, גילה לה את דבר החלום. הניחה לפניו את המברק בו מודיעים כי בצהרי אתמול כשהגיע לביתו נפטר דודה לפתע. **השון את שעת פטירתו ומצאו כי בדיוק היה השעה בה ראהו רבינו.** וכשסיים רבינו את המעשה אמר: **"ראו כמה קשה לפגוע אפילו בילד, וכמה צדיק היה הנפטר. כי לפני שנשמתו עלתה למקומה ביקשה להיות נקיה מכל חטא ובאה לבקש ממני מחילה"**.

ידידי אמת היו רבינו וחבירו רבי ניסים כדורי, הרב דוד חיים שליט"א נכד הרי"ח העיד: "חריפותם והתמדתם בתורה של שני הרבנים ההלו, יחד עם חסידותם ופרישותם ודרכם המיוחדת בעבודת השי"ת היו מפורסמות בבגדד, ובבחינה זו עלו שניהם על כל חכמי דורם, כי מימי אבותי לא נמצאו כמותם. את הש"ס כולו למדו, ורבינו לפני שנתו העשרים, הם הוסיפו עוד ללמוד ארבעה טורים. בן 19 שנים היה כאשר הוסמך למול, ובמהרה הוסמך גם להיות שוחט. סדר יומו של רבינו גדוש פעילות היה, שמונה שעות עבודה ב"בית מנחם", שש שעות לימוד תורת הח"ן עם רבו הר"י פתיה, ארבע שעות ש"ס וראשונים עם ידיד נפשו הגאון רבי ניסים כדורי, ויתר השעות לתפילה ולמנוחה. **(הרב למד יותר מ-18 שעות בכל יום מלבד זמן התפילה).**

פעם אחת כשלמדו בספר הזוהר הקדוש בביתו של רבינו, היו עוסקים בזוהר משפטים שחיברו רב ייבא סבא, ור' יהודה פתיה משמיע חידושים נפלאים ומגלה רזין, ורבינו "מגיד השיעור", האווירה כולה היתה רוויה בקדושה עליאית. והנה, נשא רבינו את עיניו מאת הספר תוך כדי לימודו והחל רועד מהתרגשות, ורבי יהודה מעודדו כי ימשיך בלימוד כרגיל. אחר כך אמר לו: "תזרז את חבריך ותאמר להם את שהנך רואה", ורבינו אמר: **"הנני רואה את אבי לבוש בגדי יו"ט נכנס לכאן עם איש קדוש ושניהם מקשיבים ללימודי"**. משסיימו אמר רבי יהודה: **"בעל השמועה רב ייבא סבא בא לכאן לשמוע את דברינו והביא עמו מגן-עדן את אביו של בעל הבית למען יתענג מזיו כבוד התורה שנעשים פה, לכן הזהרו מאוד כשהנכם לומדים שיהיו כל מעשיכם לשם שמיים"**.

ההרבנית סיפרה: "יום אחד בא אליי אחד מן הרבנים הלומדים שם בישיבה ואמר: זה כמה פעמים ראיתי את בעלך לומד שעות רבות ללא הפסקה עד שמרוב מאמץ נפל והתעלף באמצע לימודו ואני הערתי אותו, ובאחד הפעמים אף הקיא דם. באתי להודיעך שתשגיחי עליו מאוד".

הגאון רבי אריה לייבוש ליפשיץ זצ"ל: נולד בעיר יערסלוב בשנת ה'תקכ"ז (1766). כבר בילדותו ניכר עליו, כי לגדולות נוצר ועדיו לגאון ולתפארת. בהיותו כבן תשע שנים כבר ידע את כל הש"ס בבלי וירושלמי. למד אצל רבותיו ועלה ונתעלה בחריפות ובקיאות, עד שיצא שמו בשם 'לייבוש חריף'. הריץ מכתבים עם גאוני דורו והללו נפעמו מידיעותיו וחיידושו.

זיווגו הראשון לא עלה יפה, מאחר שהיה שקוע כולו בתורה, ורעייתו ביקשה שיעסוק במסחר. סירב ליהנות מכתרה של תורה, ואת כסף הנדוניה השקיע במסחר באמצעות שליח בשם ר' יוסף, שניהל את עסקיו ורק לעיתים רחוקות היה נוסע עם שלוחו לירידים הגדולים. פעם אחת, כשעסק בפריקת הסחורות, נצצה בראשו קושיא על הרמב"ם ולא מצא מנוח לנפשו ואמר לשלוחו, כי מוכרח הוא עתה למצוא רמב"ם לעיין בדבריו כדי ליישבם, ולא האזין לטענתו כי במהלכו זה יפסיד את כל מסחרו ואת כל הונו, והעמיסו את כל אשר להם על העגלה וחזרו. בדרך במלון פרצה שריפה, שכילתה את כל אשר לו, ונותר ערום ונקי מכל נכסיו, ובחזרתו לביתו שוב שקע בתורה. **גאון בנגלה ובנסתר.**

בשנת ה'תק"ס (1799) נאלץ לקבל על עצמו תפקיד כרב בקרשוב. בשנת ה'תקס"ח (1807) עבר לשינאווא וישב על כסא הרבנות עד שנת ה'תקפ"ה (1824) אולם הוא נרדף ע"י בעלי מחלוקת ונאלץ לברוח באמצע הלילה. זמן קצר לאחר מכן העיר נשרפה ושני שלישי מהעיר בערה, ורבים נשאר ללא קורת גג. משם עבר לכהן כרב ואב"ד בעיר ווישניצא, בריגל והגלילות. נודע כפועל ישועות. מכל המקומות פנו אליו, אולם הוא לא לקח פדיונות. נפטר ב-י"ז טבת ה'תר"ו (1845). ציונו בריגל שבפולין. חי כ-79 שנים.

אביו: ר' חיים (ה'חזזה מלובלין' העיד עליו שהוא בעל רוח-הקודש, משפחתו מיוחסת לר' נתן נטע שפירא בעל 'מגלה עמוקות').
מרבתי: הגאון רבי יצחק חריף מסאמבור זצוק"ל (מח"ס שו"ת 'פני יצחק'), ר' אריה לייב הכהן הלר (בעל 'קצות החושן'), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזזה מלובלין'). **חברותא:** הגאון ר' יעקב משולם אורנשטיין (בעל 'ישועות יעקב'). **מספריו:** 'אריה דבי עילאי'. **נשותיו:** בת נגיד חובב תורה ולומדיה מפרמישלא (זיווג ראשון), מרת חנה (זיווג שני - בתו של בעל ה'ישמח משה').

יצד התגלה רבינו כבעל-מופת מסופר, כי בעיר אושפיצין הייתה אישה חולנית ל"ע. בעלה דאג עד מאוד לרפואתה וגם בשל העובדה שעדיין לא זכה לזרע קודש בר קיימא. הלה דרש ברופאים, והללו נלאו למצוא לה מזור. כאשר פנה הבעל לרה"ק ר' בעריש מאושפיצין והפציר בו עד מאוד שיפעל ישועה בעבורו אמר לו הרב, כי רואה הוא, **שרק על-ידי הרב החדש (רבינו) מווישניצא יוכל להיושע.**

מיד אסף עוד שלושה חסידים וביקש להגיע לרבינו. באותו זמן שהה הרב בשינאווא. רבינו, שהיה בעל רוח-הקודש, ידע בכל מה שהתרחש ונסע לווישניצא, כדי שיוכל להושיע את הבעל. כאשר הגיעו לשם, הבעל וחבריו החסידים, קיבלם הצדיק בכבוד ואף ערך להם שולחן. במהלך הסעודה שאלם: "מהו המרחק מאושפיצין לווישניצא?", ונענה: "כ-ט"ו פרסאות". ענה להם בתמיהה: "מרחק רב, ואיני יודע מדוע. לכל הפחות אברך אתכם", וברכם.

בליל שבת-קודש אחר עריכת השולחן אמר אחד מן המקורבים לבעל הזקוק לישועה: "תיכנס כעת לחדר הרבי וספר לו על הבעיה". שמע הלה לקול חברו ונכנס לחדרו של הצדיק. הביט עליו הרב בחמלה ושאלו לשמו, והלה ענה: "מנחם בן גיטל". וגולל בפניו את צרתו, וכי אשתו הגיעה ל"ע עד שערי מוות, וכי הרופאים אמרו נואש לחייה. **רבינו הביט בפניו והבטיחו, כי אשתו תבריא ואף יזכה ממנה לילדים, והרופאים יכלמו ויבושו מתחזיתם. שמח הבעל עד מאוד לשמע הבשורה.**

במוצאי-שבת קודש, כשנפטרו ממנו וביקשו לחזור לאושפיצין, נתן הרב לאיש עשב בשם בעליצא וציווה לבשלו וביקש, שהבעל ורעייתו ישתו מהמרקחת ויועיל, וכאשר הרבי אמר - כך היה. **האישה הבריאה, ובתוך שלושה חודשים ראו כל אנשי העיר אושפיצין, כי האישה הולכת כשאר האדם, והקול בעיר יצא, שהרבי מווישניצא הוא איש מופת ונסעו אליו בהמונם.**

על קדושתו המופלאה מסופר, כי כשבא הרה"ק ר"מ מדזיקוב לבקרו, אמר לאביו בחזרתו כי ראה, **שאת המרק אכל במזלג מרוב דביקותו ופרישותו מענייני העולם-הזה,** ואמר לו אביו, כי מאכלי השבת של הרבי מסוגלים לדורות ודורי דורות של יראים ושלמים, ומסופר, כי פעם, כשבא אליו איש חולה בחולי המעיים וביקש עבורו רפואה. רבינו נתן לו לאכול מן הקוגל. נבהל האיש ואמר, כי **המאכל מסוכן הוא לו מחמת מחלתו,** אמר לו הצדיק, שיש לו קבלה, **שמאכלי שבת-קודש מרפאים.** החולה שמע לדבריו, ולמרות חששו אכל את הקוגל וכדבריו כן היה, **שנרפא האיש מחוליו לתדהמת הרופאים.**

על העובדה, כי הרב היה בעל רוח-הקודש ניתן לראות מהסיפור המופלא שלפנינו, שהובא בשו"ת 'אריה דבי עילאי': אירע פעם, שהתקש הצדיק ולא רצה להתיר עגונה אחת, כמה גדולים כתבו בירורים ופולפולים ארוכים להתירה, והוא דחה דבריהם ולא הסכים להתירה. בסיכומו של עניין, ר' מרדכי דוד מדאמבראווא בא אליו לפלפל עימו פנים אל פנים וסידר לפניו ראיותיו החזקות, כדי להתיר את האומללה מכבלי עיגון. כשראה רבינו, כי לא יוכל לשכנע את הרב השני, עמד על רגליו ודפק על השולחן ואמר: **"איך אני יכול להתירה, בשעה שאני רואה את הבעל בחיים?"** לא חלף זמן רב, והבעל בא והודו לו, כי עיניו הקדושות היטב ראו.

יפר הרה"צ הישיש מו"ה נפתלי ט"ב זצ"ל מבריגל, שפעם אחת בא לזקינו הרה"ק בעל ה'אריה דבי עילאי' זיע"א איש אחד, שחלה ל"ע בריאותיו עד שהרופאים כבר התיאשו מחייו רח"ל, וציווה הרה"ק, שימתין עד שיכבו הנרות שבת קודש, וכשמתחילים לכבות, והם מעלים עשן, אז ישאף באפיו את העשן, ובזה יתרפא, ובדרך הטבע זהו סכנה. וכן עשה, שנשאר שם, והעולם כבר הלכו אחר השולחן לבתיהם והוא נשאר עם עוד אנשים, שהיו רוצים לדעת מה יעשה לו, והמתין עד שכבו ושאף את העשן, ותיכף התחיל להתעטש והקיא מאוד, וייראו האנשים לנפשם שח"ו נעשה בגרעותא יותר, כי היה זה סכנה גדולה לריאות, ולפלא נתרפא כאחד האדם. אח"כ כשהרופא ביקר אצלו אמר, שאין לו חרטה על דבריו שאמר נואש, ושהריאות שלו - אין זה בכלל הריאות הישנות אלא ריאות חדשות.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים